

Irosankinare Pablo Jotyaantziniri Roma-Satziite

Ovethataantsi

¹ Naaka Pablo osankinat zimirori, iromperatane Jesucristo nonatzi, tema iriitake kaimashiretakenari notyaantajanorite, irijatzi pairyaakena nonkamantantero Kameethari Ñaantsi ñaaventakotziriri Pava. ² Iroka Kameethari Ñaantsi iroora ishinetaantakeri Pava, otzimi jiñaaventakeri pairani kamantantaneeriite Osankinatasorentsiki, ³ tsika ikantakota Itomi, Avinkatharite Jesucristo, itzimi kempitapaakari eenchaaniki itzimakera icharinetavakari David-ni. ⁴ Ikanta jañagairanki, aripaitera joñaakantakari Itomi Pava jinatzi otzimimotziri ishintsinka, tasorentsishireri jinatzi. ⁵ Ikamintha Cristo okanta ikaminthaantaanari Pava. Iri pairyaakenari notyaantajanoritai, nonkamantayetairi pashinesatzi atziri kaari asheninkata, inkempisantayetaita iriroriite. ⁶ Eejatzira eerokaite Roma-satzi ari akaratztitaka ikaimashiretai Jesucristo. ⁷ Ikaimashireyetaimi pintasorentsishiretai pikaratzi pinampitaro Roma-ki. Iretakotane Pava pinayetzi. Onkamintha ineshinonkavaitaimi Ashitairi Pava, eejatzi inkempitayemi Avinkatharite Jesucristo, piñaayetero kameetha pisaikayete.

Ikovi Pablo irareetyaari Roma-satziite

⁸ Jiroka netavakyaari nonkante: Nopaasoonketziri Pava, okantakaantziro okaratzi jantziri Jesucristo. Nopaasoonketakoventzimi eerokaite, tema ithonka ikemakoyeetakemi tsikarikapayeeni tsika pikantayetanaa pikempisantayetai.

⁹ Ari nokantapiintanaatya noñaañatakoventzimi. Iriira Pava iyotatsi, itzimi nantavaishintsitaineri noñaaventanairo Kameethari Ñaantsi tsika jiñaaventakotara Itomi.

¹⁰ Aririka noñaañaateri, nokovakotziri ishinetainaata niyaate pisaikaiyini eerokaite, iroorika inkovakaakenari naaka.

¹¹ Tema nokovatziiataike noñaayetemi. Nokovi nonkaminthaashireyete mi onkantya paavyaashireyetyaari.

¹² Ari onkantya nontharomentakaantyaamiri eeroka, piñaakenarika naaka tsika nokanta naventaashiretari Cristo. Ari pintharomentakaiyaanari naaka, noñaakemiri eejatzi eerokaite tsika pikanta paventaashiretari.

¹³ Iyekiite, nokovi piyotaiyeni iro nokinkishiretapiintaka niyaate pisaikaiyini eerokaite onkantya noñaantayetyaamiri povapyaayetaiya, nokempitaakerira pashinesatziite atziri. Iro kantacha, osheki otzitzikapiintakenari.

¹⁴ Iro kantacha ontzimatye niyaatashiyetairi Griego-thataintsiri, kaari griego-thatatsine, iyovaiyetanaatsiri, eejatzi kaari iyovaiyetatsine.

¹⁵ Irootakera, nokovantari noñaaventairo eejatzi Kameethari Ñaantsi janta pinampiyetaro eerokaite Roma-satziite.

Itasorenka Pava ovavisaakotantatsi

¹⁶ Tema te nompashiventakonetyaaro naaka noñaaventero Kameethari Ñaantsi. Tema iro oshiyajaantakarori iroomi itasorenka

Pava, iro ovavisaakoshireyetairine maaroni kempisantayetaatsine. Nokempitaakerora naakaite no-judío-yetzi, naakatake etanakaro nokempisantanake, ipoña jimpoi yetapaake griego-thataintsiri. ¹⁷ Tema iro Kameethari Naantsi kamantakotziriri Pava tsika ikanta itampatzikashiretakairi atzirite. Arira ikantakaanta irirori iraventaashireyeetanakyaaririka. Tema irootake josankinayeetantakarori, kantatsiri: Tampatzikashire irinaatyee aventaashireri, ari iriñeero irañantaiyaaro.

Kaariperoshireriite inatzi atzirite

¹⁸ Iriima atzirite kaari tampatzikashireyetaatsine, thainkatasorentsitsiri, ikisaneentaperotaitakeri Pava, joñaakantataikero iyatsimanka janta inkiteki. Tema irikaite kaariperoshiretapiintatsiri, kempitavaitaka irotzikayetatyeeeromi kyaaryoori eero jiyotakoyeetantarori. ¹⁹ Tema jiyotakovetari iriroriite Pava. Iri Pava kantakaarori jiyotakovetantakariri. ²⁰ Tema ovakera jetanakaro Pava jovetsikakero kipatsi, ari iriyotemi atzirite tzimatsi Pava, jiñaayetakerora irovetsikane. Ari onkantya inkinkishiretantyaarimi otzimimotziri Pava ishintsinka, kañaaneri jinatzi irirori. Tekatsira otekañaanetachane iroñaaka, inkantayevetaiya: “Tera niyotero.” ²¹ Aña jiyotakovetaiyarini Pava, temaita iñaapinkathatapiintairi, te impaasonketapiintairi eejatzi. Intaani ipampithashiretakotapiintashivaitanakaro kaariperotatsiri, irojatzi kaari ikinkishiretantanaa kameetha. ²² Ikantayevetaiyani: “Iyotaneri

nonatzi,” iro kantacha aña masontzishireri jinayetana. ²³ Iro opoñaantari jovashaantziro iñaapinkathavetari Pava, itzimi kañaanetatsiri. Ari jetayetanakaro iñaapinkathayetziro ovetsikaantsi iroshiyakaaro atziri, tsimeri, piratsi, eejatzi ikaratzi kamathayetatsiri kipatsiki.

²⁴ Irootakera ishinetantakariri Pava irikaite ayimaneenteri iyaariperonka. Irootake jantantapiintakarori okaratzi impashiventaventyaarimi. ²⁵ Jovashaantaminthatashitanakaro ikempisantavaantetziri Pava otzimi kyaaryootatsiri, intaani ikempisantayetanakero thaiyaantsi. Jiñaapinkathayetanakero jovetsikayeetziri, oshiyavaitakaro iroomi omperatyaarinemi. Temaita iñaapinkathatanairi Pava itzimi ovetsikayetakerori maaroiteni iroka, tsika itzimi añaapinkathatapiintziri aakaite. Ari onkantyaari.

²⁶ Irootakera ishinetantakariri Pava irikaite ayimaneenteri inevetashivaitane. Irootake jantapiintantakarori okaratzi impashiventaventyaarimi. Ari etanakarori tsikarika okaratzi tsinaneete opaantashivaitantayeta. ²⁷ Ari ikempiyetanakari eejatzi tsikarika ikaratzi shirampariite, ipaantashivaitantanaka, iro inevekiperoyetaka impaantavakaiya ishiramparinkakiini, jantayetanakero impashiventaventyaarimi. Irijatzimaitaka ovasankitaavaitaincha okantakaantziro ikenakaashivaitakari.

²⁸ Iro opoñaantari ishinetayetziri Pava irikaite ayimaneentavaiyeteri iyaariperonka, iroora jantantayetakarori kaari aritatsine. Tema te inkinkishiretakotapiintanairi Pava. ²⁹ Iro

jantapiintayetanake kaari tampatzikatat-sine, imayempivaitzi, ipaantavaitanta, jineveperokivaiyetari kireeki, jantayetziro kamaaroyetatsiri, jinevetantakovaita, jovantavaiyetake, jimaimanetavakaavaiyeta, jamatavitantavaiyetzi, ikaviyantavaiyetzi, ³⁰ ikishimatantavaitzi, ithaiyakotavakaavaita, ikisaneentavaitziri Pava, ikaviyavorotantavaitzi, ikantakaaperovaita, jiñaaperovaiyeta, jiyotashivaiyetaro kaariperotatsiri, ipiyathavaiyetari ashitariri, ³¹ imasontzishirevaiyetake, te irimonkaravainetzi, te irinethaantaneyete, te irariperotantayete, te irineshinonkantanayete. ³² Jiyovetaiyaroni irikaite okaratzi ikantakaantakeri Pava, ikantake: “Ikaratzi matayetakerone iroka inkamayetai.” Iro kantacha, eekero jantapiintayetanakitziro, joiminthatakaayetakari pashineete irimayetero.

2

Tampatzika jinatzi Pava aririka iriyakoven-tante

¹ Kempitaka pikantashirevaitaiyini eeroka, “Ontzimatyee irovasankitaayeeteri irikaite ikaariperotake.” Eero pikantavaitziro iroka. Tema aririka piyakoventavaiteri pashine atziri, eerokatakera iyakoventashivaitaincha. ¿Tema pantapiintero eeroka kaariperori? ² Iro kantacha ayotaiyini tampatzikashire jinatzi Pava aririka iriyakoventante. Iri ovasankitaayetziri ikaratzi matayetakerori iroka. ³ Eerokaite patzirinkakiini, pikantapiintaiyinira, “Ontzimatyee irovasankitaayeeteri irikaite ikaariperotake,”

¿Piñaaajaantakema eero jovasankitagaimi eero ka Pava? ⁴ ¿Pimanintatziirima irika neshinonkatzi-itakamiri, itzimi oyaakoneentamiri, itzimi amatsinkaventamiri eejatzi? ¿Tema piyotakotero iroora jamatsinkaventantakamiri onkantya irovashaantakaantyaamirori piyaariperonka? ⁵ Eeromi pikovi povashaantairo piyaariperonka, arira piñeero papeshitaiyaaro iyatsimanka Pava. Tema apaata, aririka iroñaakantapaitetairo iyatsimanka, iramenakoyetairorika maaroiteni, tampatzikara inkantya irovasankitaantayetai. ⁶ Onkempivaityaaro impinayetairimi maaroiteni okaratzi jantayeetakeri. ⁷ Iri Pava añaakaayetairine ikaratzi kamaitanakarori kameethari, irootakera jiñaamampyaantakarori irova-neenkaro, jiñaamampyaaro iñaapinkathayeetairi, jiñaamampyaaro inkantaitatyeeni irañaanetai. ⁸ Iro kantacha, katsimakira inkantaiya Pava irovasankitaayetairi ikaratzi kamaitapiintanakarori inebetashivaitari, itzimi piyathavaitakariri, imanintavaitakero kyaaryootatsiri. ⁹ Inkemaantsivaitaiya, irovashiretziitaiya maaroiteni kamaitapiintakarori kaariperori. Iriira etanakyaarone iriñeero nosheninkapayeeni judío, impoña irimpoiyyetapaake griego-thatatsiri. ¹⁰ Iriima kamaitapiintakarori kameethari, ari irovaneenkayetaiya, iriñaapinkathayeetairi, kameetha isaikayetai. Iriira etanakyaarone iriñeero nosheninkapayeeni judío, impoña irimpoiyyetapaake griego-thatatsiri. ¹¹ Tema tekatsi atziri iramaakinete Pava.

¹² Maaroiteni kaari kemakoterone Ikantakaantaitane, ari ompeyakaashitaiyaari

iyariperonka, tema eero jamenakoyeetairi jimonkarataakerorika Ikantakaantaitane. Iriima ikaratzi kemakovetakarori, ari iramenakoyeetairi jimonkarataakerorika. ¹³ Tema ikaratzi kemakovetaajatakarori Ikantakaantaitane, kaarira irika tampatzikashiret-zimoterine Pava, aña iri tampatzikashiret-zimotakeriri itzimi monkarayetakerori. ¹⁴ Irikaite kaari nosheninkayeta, kaari kemakovetyaarone Ikantakaantane Moisés-ni, kaari ñaayevetyaarone tsika osankinata, iro kantacha jimonkaraminthavaitashitakarori tsikarika okaratzi. Okempivaitakarora ontzimatyeeemi pashine ikantakaantaitane irashitaiyaarimi iriroriite. ¹⁵ Okempivaitakarora iroka Ikantakaantaitane osankinashiretantakyaarimi, tema jiyotayetziro ompaitya irantayeeteri. Aririka irimonkaratairo, kimoshire inkantya. Eerorika jimonkarayetziro, okempivaitakaro apaniromi iriyakoventavaitakya, tema jiyotakero ikaariperovaitake. ¹⁶ Irootajaantakera irantayetairi apaata aririka inkantairi Pava irika Jesucristo: “Pamenakoyetairo maaroitene jantayetakeri iromanane kiini atziriite.” Irootakera nokantakotapiintakeri noñaaventziro Kameethari Ñaantsi.

Judío-payeeni ipoña Ikantakaantaitane

¹⁷ Iroñaaka nonkantayetemi eerokaite judío nosheninkayetane. Kempitaka pikantaiyake eerokaite: “Niyotakotziro Ikantakaantaitane. Niyotziri Pava. ¹⁸ Niyotziro okaratzi ikoviri. Niyotziro tampatzikatatsiri, tema

jiyotaayetakenaro Ikantakaantaitane. ¹⁹ Ari onkantake niyotayeri kaari iyoterone, kempitainchari irimavityaakitatyeeemi, nonkempitakaantero nonkitainkatakotatyeerimi saikayetatsiri otsirenikitzi. ²⁰ Ari niyotaayetairi masontzishireri. Kantatsi niyotairi kaari iyovaitatsine, kempivaitariri eenchaaniki. Tema otzimimotana naaka Ikantakaantaitane. Irootake matzirori iyotaneperotakaanta.” ²¹ Aririkami okantaka piñaavaitake piyotaayeteri pashine, ¿Piyomatsitakema eeroka? Tema pikantapiintzi eeroka: “Eero pikoshitzi.” ¿Tema pinkoshinete eeroka? ²² Pikantapiintzi: “Eero pimayempitzi.” ¿Tema pimayempinete eeroka? Pikantapiintzi: “Eero piñaapinkathatziri oshiyakaantsi.” ¿Tema pinkoshitasorentsitanete eeroka? ²³ Pikantakaaperovaitaka eeroka piyotakotziro Ikantakaantaitane. ¿Tema pipiyathataro eeroka, ari okanta pithainkantakariri Pava? ²⁴ Tema ari okanta josankinayeetakero, kantatsiri:

Eerokaite kantakaantakerori, iro ithainkatasorentsitantakari pashinesatzi atziriite ipairyaaminthavaitashitakari Pava.

²⁵ Ikaratzi monkarayetzirori Ikantakaantaitane, arivetacha itomeshitaanitaka, tema irootake oshiyakaaventzirori jashiyetari Pava. Iro kantacha terika irothotyeeero irimonkarayetero maaroni Ikantakaantaitane, amenaashivaitakara itomeshitaanita. ²⁶ Iriima pashinesatzi kaari asheninkata, kaari tomeshitaanitachane, aririka irimonkaminthatashitakyaaro Ikantakaantaitane, iriitakera kempiper-

otanaiyaarinemi tomeshitaaniri, tema jashiperotatyaari Pava. ²⁷ Impoña irika kaari tomeshitaaniri monkaraminthatashitakarori lkantakaantaitane, iriira amenakotaimineri apaata kyaaryoorika pimonkarayiro okaratzi piyotakotziri, pipiyathatakarorika, iri iyakomentemine, irovasankitagaitemi, okantavetaka tomeshitaaniri pinavetaka eeroka. ²⁸ Tsikara akantayeta koñaaroini avathaki, tera iro kantakaantajaanterone ipaitantayeetairi “Judío.” Ari okempitari atominthavaitashitapiintaka avathaki, tera iro kantakaantajaanterone apaiyetantakari “tomeshitaari.” ²⁹ Aña opoñaantari a-judío-yetzi iroora kantakaantzirori tsikara akantashireyeta. Ari okempitzitari eejatzi añaantakarori atomeshitaka, iroora kantakaantajaanterori ashiretakari. Tera iro amonkaraminthavaitashitantyaarori osanki-natachari, onkantya intharomentaventantairi asheninkapayeeni, aña ashiretakarira Pava, ari intharomentaventayetai irirori.

3

¹ Kempitaka pinkantake eerokaite: ¿Tekatsima apantaine aakaite a-judío-tzi? ¿Opaitama atomeshitaaritantari? ² Nokantzi naaka: Oshekira apan-tairi aakaite. Jiroka etanakarori, iriira avaisatzi-ite etakarori jiñaanatakeri Pava. ³ Tema tzimatsi tsika ikaratzi avaisatziite te iroisokeroyetyaari Pava, ¿Irooma ompoñaantyaari Pava irovashaan-tero joisokeroyetanta? ⁴ Te ari onkantya. Aña okantavetaka ithaiyanevetaka maaroiteni atziri-ite, Pava irirori te inthaiyanetya. Ari okantzi

josankinayeetakeri, kantatsiri:
Ari pikantatya eeroka, tampatzikañaaneri pinatzi,
Eerokami iramenakoyeetaimi, ari panaakotanta-
kemi.

⁵ Tema antapiintayetzirora kaariperonkantsi,
oñaakantziro tampatzikashire jinatzi Pava.
Kempivaitaka ari ankantakemi: Iroora
noyaariperoshirenka oñaakantziro ovana
ikameethaperotataike Pava, ¿Opaitama
irovasankitaamentantyaanarori okaratzi
oñaakantziro ikameethaperotataizira irirori?
Kaarira tampatzikashireri. (Arira okanta
akinkishirevaitari aakaite atzirinkakiini.) ⁶ Tera
ari onkantzimaitya. Kaarimi tampatzikashireri
Pava, eerotya jamenakovaiyetairimi
osavisatziite, irovasankitaavaitairi. ⁷ Kempitaka
akantzi: ¿Opaitama irovasankitaantyaanari Pava
nothaiyaka, tema nothaiyapiintakara iro kan-
takaantakarori jiñaapinkathayeetantari Pava tera
ithaiyaneta irirori? ⁸ Kempitaka akantake eejatzi:
¡Thame ankaariperote! tema iro oñaakanterone
kameethari. (Irojatzira jiyakoventaitakenari
naaka noñaaventakero kempitakarori iroka,
omaperotatya.) Iro kantamaitacha irootake
aritatsi irovasankitaayeeteri ikaratzi ñaavaitziro
iroka.

Tekatsira tampatzikashireri

⁹ ¿Irooma kankotacha jaka, a-judio-
yetzira aakaite te apantaperotai, eero okantzi
anaakoyeteri pashinesatziite? Ari okantari, tema
aritake nokantzitaka maaroitani akarataiyakeni,
kempivaitakami ompeyakaashivaitakaimi
ayaariperonka, okantavetaka a-judio-tzi

eejatzi kaari judío-tatsine. ¹⁰ Tema aritake osankinakotaka, kantatsiri: Tekatsira tampatzikashireri, te intzimaajate aparoni.

¹¹ Te intzime kemathavaitaneri. Tekatsira kovakovatairine iriyotairi Pava.

¹² Ithonka ipiyashiretaiyakani, tekatsi apantyaarine.

Te intzime impaitya matapiintairone kameethashireri.

Te intzimaajate aparoni.

¹³ Kaariperoñaanevaitake, okempivaitakaro ithano iroomi omorona tsika ikitayeetziri kaminkari.

Amenenetaka ithaiya,

Kepiyavaantevaitake joshiyakari ikanta maranke.

¹⁴ Tema ikishimavaitantapiintake, ikaviyantayetzi.

¹⁵ Amekiitaka jiyaayetzi irovamaante, ikovi inkapathainkatakaante.

¹⁶ Ipampithavokitapiintakero tsika ikenayeetzi japerotantaitzi, ikovi inkemaantsitakaan-tavaite.

¹⁷ Te impampithavookitapiintairo jatachari tsika isaikayeetai kameetha.

¹⁸ Te iñaapinkathaakitairi Pava.

¹⁹ Ayotzimaita iriyakoventairi Pava maaroiteni pankiventavaitakarori irimonkarayeteromi Ikantakaantaitane. Eero okantai irotekañaanetaiya inkante: “Tetya namaakivaitero.” ²⁰ Tema te intzime impaitya matakero irimonkarayero Ikantakaantaitane, ari onkantya inkantantyaariri Pava:

“Tampatzikashire nonatzi.” Aña aririka ayotakoperotanairo Ikantakaantaitane, arira ayoperotziri ovana akaariperokitake.

Pava ovatampatzikashiretairi, aririka aventaashiretanaiyaari

²¹ Iro kantamaitacha, ovakera iroñaaka, joñaakairo Pava tsika okanta antampatzikashiretantaiyaari. Te oshiyaro pairani, apankiventashivaitakarora Ikantakaantaitane onkantya antampatzikashiretantaiyaarimi. Irootakera josankinatakoyetakeri kamantantaneriite, irojatzira josankinatakotajaantaitakeri Ikantakaantaitaneki. ²² Iriira Pava ovatampatzikashiretaineri, aririka aventaashiretanaiyaari Jesucristo, ankempisantanairi irirori. Iroñaaka tera anashiyetaiya tsikara ikantayeta pashineete, ²³ aña maaroitene akaariperoshiretake. Irootakera eero aritanta añaayetairo irovaneenkaro Pava. ²⁴ Iro kantamaitacha, Pava, jovatampatzikashireyetai, jineshinonkatziitantara irirori jotyaantairi Cristo Jesús ipinaventayetaira aakaite. ²⁵ Irootake jotyaantantakariri Pava inkapathainkatzimentai Cristo jovamaitakeri, ari onkantya irotsimaryaantaiyaariri Pava aventaashiretaiyaaririka Cristo. Iro jimatantakarori Pava iroka, iriñaantayeetyaariri ari ikantaitatyaani itampatzikashiretzi irirori. Pairani Pava osheki ikisashivetakaro iyaariperonka atziriite, amaaki ikantapiintakero. ²⁶ Irooma iroñaaka, okempivaitaaro iroshepithatakairomi ayaariperonka, jovatampatzikashireyetai. Ari

okanta itampatzikashiretantari irirori, ari okantzitari eejatzi itampatzikashiretakaantariri ikaratzi aventaashiretanaariri Jesús.

²⁷ ¿Tzimatsima iroñaaka ankantakaaperoven-taiyaari? Tekatsira. ¿Opaitakama? ¿Irooma kantakaantzirori tera intzime impaitya monkarata-jaanterone Ikantakaantaitane? Kaarira,

aña iro kantakaantzirori aventaashirenka.

²⁸ Eerora okantzi inkantakaaperovaitya tampatzikashireri, tema tera inkitsirinkero ipankinaventavaivetakaro irimonkarayeteromi Ikantakaantaitane. Aña intaani jimatataikero javentaashiretaarira Cristo.

²⁹ ¿Intanima aakaite a-judío-yetzi jantzimoyetairo Pava? Tera. Aña ari akaratairi kaari asheninkayeta, jantzimoyetairo maaroitani.

³⁰ Tema Pava aparoni ikanta, tsika ikantajaantayetaira aakaite jovatampatzikashireyetaira, arira inkempitaayetairira eejatzi kaari tomeshitaaritachane.

³¹ ¿Nomanintatziroma naaka Ikantakaantaitane noñaaventakotakerora aventaashirenkantsi? ¡Tera ari onkantya! Aña apantaro iroka.

4

Joshiyakaaventantzi Abraham

¹ Thame ankinkishiretakotavakeri charinetanakairi Abraham-ni. ¿Tsikama ikantaitakeriri irirori itampatzikashiretantaari?

² Iroomi ipankiventane Abraham-ni tampatzikashiretakairinemi, aritakemi inkantakaaperovaitakyaami irirori. Eeromaita ikantakaaperovantaarimi Pava. ³ Jiroka okantziri Osankinajanorentsi:

Javentaanakarira Pava irika Abraham, irootakera ikempitakaantaariri itampatzikashiretane.

4 Thame oshiyakaaventavakero: Aririkami irantavaite aparoni atziri, ipinayeetziri. Tera jineshinonkatashiyeetakari, aña ipinayeetatziri jireevetayeetakeri jantavaitake. ⁵ Iriima kaari antavaitatsine, impoña iriñero impinatashiy-eetyaari, jineshinonkayeetatyaaari irika. Arira ikantzitaari atziri thainkatasorentsivaitatsiri pairani, javentaashiretaarira Pava, aritake iriñero irovatampatzikashiretai. Ari jineshinonkataariri javentaashiretaarira, te impankiventavaitaiyaaro jimatantaarori.

⁶ Eejatzi David-ni jiñaaventzitaro inkimoshire-takaayetaari Pava itampatzikashiretane, inkarate kaari ñaayerone iriñaashintsivaiventyaaro, ikantake:

⁷ Kimoshirera inkantaiya atziri itzimi ipeyakoyee-tairi ikaariperovetaka,

Okempivaitaaro iromanakoyeetaatyeenerimi iyaariperonka.

⁸ Kimoshirera inkantaiya atziri, itzimi ipeyakoperotaineri Pava iyaariperonka.

⁹ Irikaite intzime kimoshireyetaatsine, ¿Intaan-ima aakaite akaratzi ipaiyeetai “tomeshitaari?” Kempitaka tera, aña ari joshiyayetai eejatzi aakaite kaari tomeshitachane. Pinkinkishiretero akantakeri:

Javentaanakara Abraham, irootakera ikempi-takaantaitaariri tampatzikashiretaneri.

¹⁰ ¿Tsikapaitema ikempitakaantaari Pava irika Abraham-ni itampatzikashiretane? ¿Aripaitema jimatakeri itomeshitaaritakara? ¡Tera! Aña

tekeramintha. ¹¹ Iroora jimpoyaavaita Abraham-ni itomeshitaaritaa. Tema iroka tomeshitaaritaantsi aririka ompiomatsitanake iro jiyoyeetantari javentaayeetari Pava. Iro kantacha Abraham-ni javentaitzitavaitakari Pava, aritake jovatampatzikashiretzitaitakari tekeramintha intomeshitaarite. Arira ikantaka Abraham-ni jetantakarori itampatzikashiretakaitziri. Irootake ikempitakaantaitakariri iriitakemi charinentyaaririmi maaroiteni tampatzikashireriite, te onkovajaantaiya intomeshitaarite.

¹² Omaperovetatya aakaite ipaiyeetai “tomeshitaari” aakatake icharineperotane Abraham-ni, akaratziri eejatzi atomeshitaaritai. Iro kantacha tera iro ankempitajaantantyaari ikantara irirori itomeshitaarita, aña aventaashiretanaarira Pava, ikempitaakerora irirori Abraham-ni, javentaashiretzitakari tekeramintha intomeshitaarite.

*Iro aventaashirenka añaantaiyaarori
ishineyetakairi*

¹³ Tema ishinepaitetakeneri Pava irika Abraham-ni itsipataakerira inkarate charinentyaarine, ishinetzitataikaniri tekeramintha osankinatya Ikantakaantaitane. Intaanira javentaashirematsitanakara Abraham-ni.

¹⁴ Tema inkarate ñaayetairone ishinetane Pava, kaarira irikaite pankiventaventashivaitarori irimonkarayero Ikantakaantaitane. Arimi onkantyaami, amenaashivaityaami aventaashiretari Pava, tekatsira apantyaarone ishinetaakairi. ¹⁵ Itzimirika pankiventavaitarori

irimonkatero Ikantakaantaitane, intaani iriñeero irovatsimayeri Pava tera inkitsirinkero. Tema eeromi otzimakemi Ikantakaantaitane, eero otzimimi eejatzi ikenakaashiitane.

¹⁶ Irootakera, itzimi ñaayetairone ishinetane Pava, iriyyetakera ikaratzi aventaashireyetaariri jineshinonkatziitanta irirori. Ari onkantya maaroiteni icharineyetaari iriñaayetairo, tera intaani añaaayetairo aakaite judío, itzimi ipayetajaantaitakeri Ikantakaantaitane, añaa maaroiteni inkarate aventaashiretaiyaarine Pava, oshiyakotaariri Abraham-ni. Ari oshiyavaitaaro incharineyetaimi Abraham-ni maaroni aakaite. ¹⁷ Irootakera josankinayeetan-takarori, kantatsiri:

Aritake noshekyaaagaimiri charinentyaamine, eero okantaajatai isheninkamirinkatavak-agaiya.

Iroora iroka ishinetane Pava. Irootake javentaashiretantanakariri Abraham-ni. Omaperotatya irimonkaratairo Pava iroka, tema kantatsi irirori irañaaakaayetairi kamayetatsiri, irijatzi ovetsikayetakerori kaari tzimayevetachane pairani. ¹⁸ Jirokatake ikantakeriri Abraham-ni: “Aritake noshekyaaagaimiri charinetyaamine.” Iroora ikempisantantakariri Abraham-ni, okantavetaka osheki opomerentsitzimovetakari inkempisantantyaariri. ¹⁹ Tera irovashaan-tapaintero kapiche javentaashiretanakara. Eekero ipampithashiretakotapiintanakityaaro iroka, ikantzi: “¿Tsikama onkantaajatyaaaka iroka? Aña tzimataike naaka 100 nosarensite. Irootzimatake nonkamake. Iroka notsipa, Sara, te

ovaiyantane.” ²⁰ Ari okantavetaka ikinkishirevaitakaro iroka, te inkisoshireventero okaratzi ishinetakeriri Pava, te okantzimoneentavaiyaari javentaashiretakarira. Aña eekero jimaperotanakitziro javentaashiretziitanakari, ari ikantapiintanakitziro itharomentapiintanakari. ²¹ Jiyoperovaitake Abraham-ni ari irimatakero Pava okaratzi ishinetakeneriri. ²² Irootakera ikempitakaantaariri itampatzikashiretane. ²³ Iroora josankinatakaantantakarori Pava tsika okantakota iroka. Tera irosankinaminthatakaantashityaaro onkanya añaapinkathatantyaariri Abraham-ni. ²⁴ Aña iro josankinatakaantantakarori onkanya ayoyetantaiyaari inkempitakaantai itampatzikashiretane eejatziaakaite, aririka aventaashiretanaiyaari itzimi ovañagairiri Avinkatharite Jesucristo ikamavetaka. ²⁵ Tema iri Cristo itzimi kamimentayetairi aakaite, okantakaantziro akaariperovaitake. Irijatzira Cristo añaagaatsi okanta itampatzikashiretakaantayetairi.

5

Opoñaantari itampatzikashiretakaitai

¹ Jiroka okantakari. Iroora aventaashirenka tampatzikashiretakaayetairi. Irootakera ariperotantaariri Pava. Iriitakera Jesucristo matakaayetairori iroka. ² Tema aventaashireyetaarira Jesucristo, jiyotakaayetairo iroñaaka iyaminthaane Pava anayetai. Kimoshirera akantayetaa añaayetairora apaata irovaneenkaro Pava. ³ Iro kantamaitacha tera

intaani ankimoshirevente iroka, añã ankimoshireventzityaaro eejatzi avishimoyetaineri. Tema ayotaiyini aririka añãayetero ankemaantsivaitya, iroora ompoñaantyaari ankamaitanetya. ⁴ Aririka ankamaitapiintanetanakya, ari añãayetakero aavyaashireyetanete. Aririka aavyaashirevaitapiintanakitye, ari añãayetairo aventaaperotanaiyaari oyaakoneentane. ⁵ Eerora jamenaakaashivaitai oyaakoneentane. Tema aritake añãataikero okaratzi jetakoperotakai Pava, jotyaantakairi Itasorenka okempivaitakaro irisakoperotaitatyeeenerimi.

⁶ Okanta ikovapaitetakera Pava, aripaitera ikamimentajaantayetakai Cristo, okantavetaka athainkatasorentsivaivetaka, tera aavyaavaitanete. ⁷ Tekatsira matapiintaajaterone inkamimentereri pashine atziri. Okantavetaka kantatsi añee kamimenterine aparoni atziri kameethashireri. ⁸ Iro kantacha okantavetaka aakaite kaariperoshireri anayevetaka, ikamimentakai Cristo. Osheki jetakotziiyetakai Pava, jotyaantakeri Cristo inkamimentayetai. ⁹ Jotyaantakeri Cristo inkapathainkatzimentai onkantya intampatzikashiretakaantayetairi. Arira jimatataikero iroka eenirora akaariperoshirevaitaiyini, ¿Aritatsima iroñaaka antharovakaavaityaari iraperoyetai aritakera jovatampatzikashireyetaira? ¹⁰ Tema eeniropaiteranki akisaneentavaitziri Pava, jotyaantakairi Itomi inkamimentayetai, ari okanta ariperotantaariri. Ari okanta eejatzi ayoperotantaari aritake avisakoshireyetai, tema jañaamentai Cristo. ¹¹ Ari okantakari,

ikimoshiretziitakaayetai Pava, tema iri Avinkatharite Jesucristo ariperotakaayetairiri.

Adán ipoña Cristo

¹² Pairani aparonimacheeni shirampari etakaantanakarori ikaariperotake. Iro ovasankitagaaantsi jiñaakeri, ikaamaneyetai. Irojatzira antetanainchari maaroiteni icharineeteki, ikaariperoyetanake maaroiteni osavisatziite, ikaamaneyetanake. ¹³ Iroora avisaintsiri tekeramintha irosankinayeetero Ikantakaantaitane. Tema irikaite añaaayetaintsiri pairani tekeramintha irosankinatayeetero Ikantakaantaitane, onashitya onkarate iriyakoventayeetairi. Iriima irikaite impoiy-eetatsiri itzimayetai ikaratzi piyathatakarori Ikantakaantaitane onashiyetaira eejatzi iriyakoventayeetairi. ¹⁴ Iro kantacha ikamakitzu Adán, ikamiyetaka eejatzi charinetajaan-tanakariri irirori okantavetaka onashiyetaka iyaariperonka. Iroora jatakotanaintsiri irojatzu itzimapaitetantakarori Moisés-ni. Iriira Adán oshiyakaaventakariri pashine shirampari pokaintsiri osamanitakera, ¹⁵ iriitakera Jesucristo irika. Jiroka okanta joshiyakaaventaitakeri: Atzirimacheeni jinake Adán, ikaariperovaitake, iriitake kantakaantakerori ikamayetantakarori osheki atziriite. Eejatzi ikempitzitakarori Jesucristo, atziri jinake irirori, ikamimentantake, iri kantakaantakerori jañaashireyetantaari osheki pashine atziriite, ikantakaantakero Pava jineshinonkatantzi. ¹⁶ Iro kantacha Pava jinashivaitakaro jineshinonkatantaka

irirori, te iroshiyakotyaari etakaantanakarori ikaariperovaitake. Tema iyaariperonka aparonitatsiri atziri, iroora kantakaantakerori jovasankitaayeetantaari osheki atziriite. Irooma ineshinonka Pava iroora kantakaantakerori jovatampatzikashireyeetantaari oshekitatsiri ikaariperovaivetaka. ¹⁷ Tema ikaariperopaitetakeranki Adán, kempivaitanakami atziritanakityeemi “Kaamanetaantsi” iro oztikavaitakyaarimi atziriite. Irooma jineshinonkayetantaara Jesucristo, okempivaitanakaro atziritanakityeemi “Añaantarentsi,” iro onampiyetanaiyaarimi tampatzikashireyetaatsiri.

¹⁸ Jiroka okaratzi noshiyakaaventakotziri: Aparoni shirampari kaariperotaintsi, iri kantakaantakerori jovasankitaayeetantakarori osheki atziriite. Ipoña aparoni pashine kameethashireri shirampari, iri kantakaantakerori iravisakoshireyetantaiyaari osheki atziriite, irañaashireyetaira. ¹⁹ Aparoni atziri piyathari, iri kantakaantakerori ikaariperoshiretantanakari osheki atziriite. Ipoña aparoni atziri kempisantaneri, iri kantakaantakerori itampatzikashireyetantaari osheki atziriite. ²⁰ Iroora opoñaantari josankinatakaantaitziro Ikantakaantaitane, ari onkantya iriyotantayetaiyaari atziriite kaariperori jinayetazi. Okantavetaka iniroite ipiyathayevetaka, iniroitejanora jineshinonkataari Pava. ²¹ Pairani kempivaitaka atziritakityeemi “Kaariperonkaantsi,” iro onampiyetakyaarimi atziriite, irojatzi ovamaantayetakariri. Iro kantacha iroñaaka kempivaitaka

atziritakityeemi “Neshinonkataantsi,” iro pinkathariventayetantaachanemi. Tema aritake jineshinonkayetai Avinkatharite Jesucristo, itampatzikashiretakaayetaira onkantya ankantaitantyaarori añaaayetai.

6

Ikamapithayeetakero kaariperonkantsi

¹ ¿Aritatsima ankante: Thame ankaariperotapiintayetai onkantya ineshinonkaperotantairi Pava? ² ¡Tera ari onkantya! Aña okempivaitanaatyaaro ankamapithatakityeeromi aakaite ayaariperonka. ¿Kantatsima aparoni kaminkari iriyaatakaairo inkaariperote iyaamanenkakiini? ³ Aamaashitya eerokaite pipeyakotakaro oviinkaatzimentayetakarira Cristo Jesús, akempitakovaitanakityaari tsika ikanta jovamaayeetakeri irirori. ⁴ Iroora oshiyakaaventacha ankamakityeemi atzirinkakiini tsikara akantaveta pairani. Ikitayeetakai. Ipoñaashitaka apiriintaa eejatzi, akempitakotaari Cristo. Tema irovaneenkaro Pava oviriintairiri Cristo, ari okanta ikempitakaantayetairi aakaite ovakerarimi atziri añaaayetaatsinemi.

⁵ Tema oshiyakotaarira irirori, kempitavaitakami ankamayetakityeemi, aritake eejatzi ampiriintayetai ikempitaakerora irirori. ⁶ Kempivaitaka atzirinkakiini tsikara akantayetara pairani, arimi intsipataitakairimi Cristo impaikakoyeetaimi. Ari okanta akamapithatantakarori akaariperovaivetaka. Irootakera kaari oshiyayetantaari onampiyetane “Kaariperonkantsi.” ⁷ Tema aparoni kaminkari

tekatsira irantayetai ompaityaarika iyaamanenkakiini, te inkaariperotai. ⁸ Tema aritakera atsipayetaari Cristo jovamaayeetai, aventaashire akantayetaa antsipayetaiyaari jañaashireyetaira eejatzi. ⁹ Tema ayotaiyeeni eero japiitairo Cristo inkamimentantai. Aparosatzi okanta ikamake, añagai. Okempivaitaaro iroñaaka te onampivaitaiyaarimi irirori “Kaamanetaantsi.” ¹⁰ Aparosatzira okantaka ikamimentakeri irirori kaariperoshireriite. Irooma iroñaaka jañaamentairi Pava. ¹¹ Ari pinkempitajaan-tayetaiyaari eerokaite, pinkempitakaantaiya pinkamapithayetakityeeromi piyaariperonka, iri Cristo Jesús kantakaantakerori iroñaaka pañaamentantaariri Pava.

¹² Irootake, eero pishinetanta ompayakaashivaityaami piyaariperonka. Aña poitsinampayero pinevetane. ¹³ Tema aritake kempitavaitakami pinkamakityeemi, piriintaami eejatzi, pinkempitakaantero aritakemi jatakemi Pavaki, pinkantapairimi: “Jiroka novatha, nantantapiintaarori kameethatatsiri.” Aritapaake pikempitakaantavaitakaro pivatha iro pikaariperovaitantapiintakari. ¹⁴ Aritapaake pikempitakaantaro “Kaariperonkantsi” atziritakityeemi, irootake omperavaityaamine. Tera pañiimotairo eeroka Ikantakaantaitane, aña iroora pañiimoyetai neshinonkataantsi.

Onampiyetaari tampatzikashiretaantsi

¹⁵ ¿Aritatsima ankantayete iroñaaka: “Thame ankaariperoshireyete, onkantya eero añiimotantaaro Ikantakaantaitane, aña iro

añiimotayetai neshinonkataantsi?” ¡Tera ari onkantya! ¹⁶ ¿Tema piyotzi aririka ironampitaityaami, ontzimatyepinkempisantapiinteri onampitamiri? Pinkempitakaanteromi atziritakityeemi piyaariperonka, iro onampivaitakyaamine, aritake pinkamashiretai. Irooma pinkempitakaanairo iri Pava pinkempisantapiintai, aritake pintampatzikashiretai. ¹⁷ Tema pairani, pikempitakaanavetakaro iroomi “Piyaariperonka” onampiyetyaamine. Irooma iroñaaka poisokerotaaro pikempisantanairo okaratzi jiyotaayetzitataikamiri. ¹⁸ Iroñaaka te onampitaami “Piyaariperonka,” aña “Tampatzikashirenkantsi” omperataamiri. ¹⁹ Noshiyakaaventatziimirora tsika okanta ayotakoperotapiintaiyironi aakaite aririka ironampiyetai, ari onkantya ankemathatantyaarori okaratzi kompitzimovaitairi aakaite. Tema pairani pikempitakaanavaitakaro atziritakityeemi “Kamaaroyetatsiri” iro onampivaiyetakyaanemi, ari okempitavetakamiri eejatzi “Piyathataantsi,” tema osheki pipiyathatapiintaka. Iro kantamaitacha iroñaaka iroora onampiyetaiyaamine “Tampatzikashiretaantsi,” tema ari onkantya piñaantaiyaarori pintasorentsishireyetai. ²⁰ Eeniroranki okempivaitaro iroomi onampityaaminemi “Kamaarotatsiri,” ari pisaikaminthavaitashitari, tekatsi shintsiventemine pintampatzikashirete. ²¹ Iro kantacha piyotai iroñaaka tekatsi apantyaarone iroka. Aña iro aritatsi pimpashiventakotairo iroñaaka tsika pikantavetara pairani. Piyotai eejatzi

itzimirika antayetzirori irokapayeeni aritake inkamashireyetai. ²² Iro kantamaitacha tera onkempitakaantaimi eerokami onampitane “Piyaariperonka.” Aña iri Pava onampitaamiri. Irootake apantaperotzimotaamiri. Tema aritake pimatairo pintasorentsishireyetai, arira pinkantaitaateero pañaanetai. ²³ Iroka “Kaamanetaantsi” okempivaitakaro iroomi impinayeetantyaaririmi itzimi antavaitapiintakenerori kaariperotatsiri, kempitavaitaka iriimi onampitane. Irooma “Kañaanetaantsi” okempivaitakaro iroomi ineshinonkatane Pava impashiyetaiyaarimi ikaratzi tsipashireyetaariri Jesucristo, Avinkatharite.

7

Joshiyakaaventayeetziro aavakaantsi

¹ Iyekiite, eerokaite noñaanayetzi pikaratzi piyotakoyetziro Ikantakaantaitane. ¿Tema piyotaiyeroni aririka inkame aparoni atziri, ikamapithatakerora Ikantakaantaitane?
² Ikempivaitakaro aparoni tsinane tzimatsiri oime. Eenirora jañiimotziro oime, ontzimatyee ontsipatapiintyaari. Irooma aririka inkamapithatakerora, aripaitera osaikashivaitaiya
³ Irooma ari oñeeri pashine shirampari eenirora jañiimotziro oime, omayempitake. Irooma inkamakerika, arira osaikashivaitaari, kantatsi oimentaiya pashine, eerora ikempitakaantayeetaro mayempiro.

4 Iyekiite, okaratzí oshiyakaaventachari jaka kempivaitakara atziritakityeemi “Ikantakaantaitane,” iroomi piimentavetakyaarimi pairani. Iro kantacha pikamapithatakerora iroka, pikaratairira Cristo jovamaayeetakeriranki. Okempivaitaarora iroñaaka pisaikashivaitaiyaami piimentayetaarira pashine, itzimiranki jañaakaayeetairi. Iroora aritantaari eerokaite pantavaitaineri Pava iroñaaka. 5 Tekeraminthara añeero oshiyakaaventainchari “Kaamanetaantsi,” osheki apiyathatapiintakaro Ikantakaantaitane, amatapiintakero kamaarotatsiri. Irootakera ovamaashiretaineri. 6 Irooma iroñaaka okempivaitaarora ankamapithatakityeeromi, asaikashivaiyetaa. Añaayetairira iroñaaka ovakerari, iriitakera Tasorentsinkantsi, tsika itzimi kantakaantaarori antavaitantaaniriri Pava. Te okempitaiyaaro pairani, apankiventavaitaro amonkarayero paisatori josankinayeetakeri.

Kaariperonkantsi saikashiretantanari

7 ¿Aritatsima ankante: “Tekatsira apantyaarone Ikantakaantaitane?” ¡Tera! Aña irootataike iyotakagaanarori nokaariperotapiintzi. Tema jiroka Ikantakaantaitane, kantatsiri:

Eero pineveshirevaineta.

Iro kantacha, eeromi niyotakotairomi iroka, eerotyá niyotaaajataimi tzimataitatsira nokenakaashitakari noneveshirevaitapiintara. 8 Irooma niyotakotairora iroka

Ikantakaantaitane, te onkantai namavevainetai, osheki nonevevaitapiintaka. Eeromi niyotakotairomi iroka ikantakaantaitane, eerotyáami okaariperovaitzimi nantayetziri.

9 Pairani te niyotavetya kaariperori onatzi aririka noneveshiryavaitya nokinkishiretaneki. Nosaikashivaitapiinta, tekatsi shintsiventenane. Irooma niyotakotairora Ikantakaantaitane, arira niyotanake nokaariperovaitaneta. Niyotanai eejatzi aritake nonkamashiretai. 10 Irootakera ovamaashiretaanari iroka ikantakaantaitane. Iro opoñaantajaantavetari josankinayeetziro iroka Ikantakaantaitane, irootake kantakaanteronemi inkañaanetantayeetyaarimi. 11 Nokempitakaantavaitaaro naaka atziritanakityeemi “noyaariperonka,” iroomi ampovaityaananemi netanakarora niyotakotanakero Ikantakaantaitane. Amatavivaitakena, irojatzi ovamaantakanari. 12 Iro kantamaitachari iroka Ikantakaantaitane tasorentsi onatzi, tampatzikari onatzi, kameethari.

13 ¿Irootakema ovameethanka, kantakaarori nonkamantaiyaari? ¡Tera ari onkantya! Kaarira Ikantakaantaitane ovamayeneneri, aña iroora noyaariperonka ovamayenari. Intaanira iyotakaamatsitakenaro noyaariperonka iroka Ikantakaantaitane. 14 Ayotaiyini iroora ashire oñaaventakotziri Ikantakaantaitane. Iro kantamaitacha, kempitavaitakara impimantayeetakityeeromi avatha iromperanavaitaityaaro, iroomi “Kaariperonkantsi” kempitaiyaaronemi onampitaneri. 15 Iroora kaari niyotanta opaita nokaariperoshiretantari. Tera naaka kovaminthavaitashitachane. Otsimaashirevaitana. 16 Tera onimovaitaajatenara okaratzi nomatapiintakeri, ari niyotziri naaka kameethari onatzi Ikantakaantaitane. 17 Irootake okempivaitantakarori tera naaka

antashivaityaarone, aña “Kaariperonkantsi” onatzi tsika otzimi atzirintantakanari, irootake shintsiventanari nomatantarori. ¹⁸ Okantavetaka nokovi nanteromi kameethari, te nomatero. Okempivaitakaro irootajaantakemi novatha kaari kameethatatsine. ¹⁹ Te nonkitsirinkero nomatero kameethari nokovavetakari. Irooya nomatapiintake kaariperori kaari nonevetari. ²⁰ Irootakera okempivaitantakari atziritakityeemi “Kaariperonkantsi” tsika otzimi atzirintantakanari, irootake antakaapiintake-narori kaariperori.

²¹ Iroora shintsiventapiintakenari nonkaariperoshirevaite, okantavetaka naaka kovavetajaantacha nantemi kameethari. ²² Aña noshirekira, nokantashiretzi: “Omaperora Ikantakaantane Pava.” ²³ Irooma jaka novathara koñaaroini, okempivaitakaro oñaashintsivaitatyeyearomi noshire. Okempivaitakaromi eejatzi iroka novatha ashitakotakaantatyeeeromi noshire, ari oshintsiventavaiteromi onkaariperoshirevaite. ²⁴ ¡Ikantamacheetana! ¿Niinkama matairone iromishitovakaantairo noshire ominkyakaan-tavaitakero novatha? ²⁵ Iriitakera Avinkatharite Jesucristo itzimi matairone. Nopaasoonketairi Pava itzimi otyaantakeriri jimatantarori. Iroora noshire nothotyaantarori nokempisantziro Ikantakaantane Pava. Irooma novatha koñaaroini iroora nomatantapiintantari okantakaantane “Kaariperonkantsi.”

Ikinkishiretakotapiintaitari Tasorentsinkantsi

1 Aritakera atsipashireyetaari Cristo Jesús, eerora añeero irovasankitaayeetai. 2 Tema te añiimotairo Ikantakaantaitane okaratzi ñaaventakotzirori kaariperonkantsi, tsika otzimi kantakaantzirori akamashiretantari. Aña añiimotaatziiro iroñaaka pashine ikantakaantaitane okaratzi ñaaventakotzirori añashireyetaari atsipashireyetaari Cristo Jesús. 3 Tekatsira kitsirinkerone intampatzikashirete ipankiventavaivetakaro irimonkarayero Ikantakaantaitane, tema maaroni aakaite atzirinkakiini otzimimoyetai avatha kaari aavyaavaitatsine. Iriima Pava iriira kitsirinkairori itampatzikashiretakaayetaari atziriite, jotyaantapaitetakerira Itomijanori iratziritzimotante, otzimimovetakari eejatzi irirori ivatha okempitara avatha aaka. Iriitakera jovasankitaamentake iyaariperonka maaroni atziriite. 4 Irootakera aavyaantayetaarori iroñaaka atampatzikashireperoyetai, tema iroojanotakera ikantakaantaitakeri. Irootakera amayetapiintai iroñaaka okaratzi jimatakaayetaari Tasorentsinkantsi. Tera amapi-intashivaitanaiyaaro okaratzi anevetashivaitari aakaite. 5 Ikaratzi kinkishiretakovaitashitarori irantayetero inevetashivaitari, okempivaitakarora atziritakityeemi “Nevetaantsi,” iroomi omperavaityaarinemi. Iriima ikaratzi kinkishiretakovaitapiintakarori inkempisanteri Tasorentsinkantsi, iriiyetakera ijevatakeri. 6 Ikaratzi kinkishiretakovaitashitarori irantayetero inevetashivaitari, eerora

ishenkaa iriñaantyaarori inkamashireyete. Iriima itzimi kinkishiretakotapiintanakariri Tasorentsinkantsi, kameetha irañaayetai. ⁷ Ikaratzi kinkishiretakovaitashitarori irantayetero inebetashivaitari, eerora ishenka iriñaantayetyaarori inkisaneenteri Pava, tema eero ikempisantairo okaratzi ikantakaantziri Pava, eero jaavyaajatziro inkempisantairi. ⁸ Ikaratzi matakero iroka eerora okantzi irinimotakairi Pava.

⁹ Irooma eerokaite te pimayetairo iroka, aña iro pikinkishiretakotapiintaka okaratzi ikovakayimiri Tasorentsinkantsi, tema iri saikashiretantakamiri. Ikaratzi kaari iyotairine Itasorenka Cristo, temacheeni jashitaari Cristo. ¹⁰ Okantavetaka pikaamanevathavetaka, okantakaantziro piyaariperonka, aritakera isaikashiretantaamira Cristo, añaashiretairi, okantakaantakerora jovatampatzikashiretairi. ¹¹ Aritakera isaikashiretantakami Tasorentsinkantsi, irijatzitakera añaavathatakagaimineri eejatzi, tema aritake ikempitagairiri Cristo Jesús, jovañaavathatairi.

¹² Ari okantari iyekiite, te arite antapi-intashiyetyaaro okaratzi anebetashivaitari.

¹³ Tema iroorika pantapiintakeri, aritake pinkamashireyetai. Irooma aririka pinkinkishiretakotapiintanairo okaratzi ikovakaimiri Tasorentsinkantsi, okempivaitanakaro atziritanakityeemi “Pinevenka,” iroomi povamaakemi, aritakera pañaashiretai.

¹⁴ Ikaratzi antanairori ikoviri Tasorentsinkantsi,

aritake intomiyetaiyaari Pava. ¹⁵ Tema irika Tasorentsinkantsi jotyaantakeri Pava, eero jookaventaimi onkanya eero papiitantaaro pinkempitakotaiyaari nampirentsi itharovavaitzi. Aña iri kantakaanterone onantyaari intomityaami Pava. Irootake ariperotantaiyaariri Pava, ankantairi: “Apá, Ashitanarí.” ¹⁶ Iriira Tasorentsinkantsi iyotakaajaantairori aakaitera itomi Pava. ¹⁷ Tema itomira Pava anayetai, arira atsipataari Cristo ashiyetaaro maaroni jashitari irirori. Tema atsipatakarira Cristo akemaantsivaitaka, arira antsipataiyaari eejatzi janta tsika otzimapai irovaneenkaro.

¹⁸ Nokinkishireta naaka kapiche onatzi akemaantsivaita iroñaaka, tekatsi ompaitamaitya iroka aririka añaagairo apaata irovaneenkaro. ¹⁹ Maaroni irovetsikane Pava joyaaneentataike irapatopaitetairi itomiite Pava. ²⁰ Jamenaashivaiyetaka iroñaaka irovetsikane, te iraavyeero okaratzi ikovayevetari, tema Pava kantakaarori okantantapaintari. Iro kantacha irikaite oyaaventacha ²¹ iriñaayetairo irovaneenkaro, aririka isaikashivaiyetaiya itomiyetaarira Pava. Arira onkaratapaake okempivaitakaro atziritanakityeemi “Shitzitaantsi,” iroomi onampitantachanemi. ²² Kempitaka iroñaaka maaroni jovetsikayeetakeri jatekavaitaiyatyaani, ikempivaitakaro tsinane ontzimaanite. ²³ Eejatzi aakaite, okantavetaka añaavetakari Tasorentsinkantsi itsipashireyetai, kempivaitaka eeniromi atekavaitaiyenimi akovi avisakote eero

akemaantsivaitanta, akokovayetziro tsikapaite intomiperoyetai Pava. ²⁴ Iroora oyaakoneentane kantakaantzirori avisakoshireyetantaiyaari, okantavetaka tekera añaaayetero iroka. Arimi añaaayetakeromi, ¿Eekeroma oyaakoneentatyeero? ²⁵ Arira okantari oyaakoneentane, ontzimaty amatsinkashirenetya, oyaakotero okaratzi kaari añiiri.

²⁶ Tema tera aavyaashiretanete, Tasorentsinkantsi neshinonkayetaine. Tema te ayoyete tsika ankantya amanayete. Iro kantacha iriira Tasorentsinkantsi amanakoventaine, okempivaitakaro iratekimentatyeemi.

²⁷ Ikemathatzirira Pava irika Tasorentsinkantsi jamanakoventaira. Tema iriitake iyotakoperotziriri Pava opaita ikovakayiriri ikaratzi itasorentsitakaitairi.

Aritake ankitsirinkayetakero maaroni

²⁸ Ayotzi eejatzi tsikarika ompaiyetya avishimoyetaineri, aritake inkantakaakyaaro Pava onkameethatzimoyetai. Tema iro ikaimashireyetzitantairi onkantya anteneri ikovakaakairi.

²⁹ Ikaratzi jiyotzitakari Pava aritake inkempisantairi, iriiyetakera inkempitakaantayetairi itomijanori. Irootakera irika Itomira, iri kempitanakarori ireevatane itomitari, ari jimpoiyyetapaakeri pashine osheki iyekiite.

³⁰ Irikaite ikaratzi itomiyetaari Pava, iriiyetakera ikaimashireyetairi, jovatampatzikashireyetairi, ari onkantya iriñaantayetaiyaarori irovaneenkaro.

³¹ ¿Tsikama ankantakoteroka iroñaaka iroka? Aritakera jinethaatziiyetakaira Pava, ¿arima

intzimajaantai impaitya kitsirinkaineri? ³² Tema Pava te inthañaaneentakyaari itomijanori, aña ishinetataikeri irovayeeteri okanta ikamimentantakairi aakaite. Aritakera jantzimoyetakairo Pava iroka, ¿eeroma jantzimoyetai tsikarika ompaiyetyaari kovityiimotaine? ³³ Aritakera añaayetairo jovatampatzikashiretai, ¿arima intzimajaantake impaitya iyakoventavaitaineri, iriitajaantakera Pava iyoshiitayetakairi? ³⁴ Iriitake Jesucristo kamimentayetairi, ipiriintaa eejatzi, isaikai iroñaaka irakojanoriki Pava itsipataari ipinkathariventantzi, iriitake kantakoventayetairi aakaite. Aritakera okanta, ¿arima intzimai impaitya ovasankitaavaitaineri? ³⁵ ¿Tzimatsima impaitya materone intsiparyaaakairi Cristo, onkantya irovashaantantyaarori jetakoyetai? Okantavetaka añaayetziro opomerentsitzimovaivetakai, eekero jiyaatatzi jetakoyetai. Ari inkempitayerori eejatzi aririka ontzimimoyetai ovashinonkaavaiyevetaineri, inkovaite irimaimanevaitaite, antasheneentavaite, ankovityaaneentavaite ankithaatyaaari, ankoveenkatakovaite, irapathakeroryeetai. ³⁶ Ari okanta osankinatakotaka, kantatsiri: Ari okantaitatyaani jovamaakaantayeetana naventaajatamira eeroka. Ikempitakaantayeetakenari piratsi jovamaayeet-ziri.*

³⁷ Okantavetaka añaayetero irokapayeeni, aritake ankitsirinkayetakero maaroni iroka, tema Pava jetakoyetai, aritake imatakaakairo

* **8:36** Ikantakoyeetziri jaka “piratsi,” iriira kantakotachari “oisha.”

ankitsirinkero. ³⁸ Jiroka naventaakari naaka: Onkantavetakya añaaayevetakyaaro tsikarika ompaiyetya: kaamanetaantsi, añaaantarensi, maninkariite, pinkathariite, avishimotantatsiri iroñaaka, avishimotantatsineri apaata, tzimatsiri ishintsinka, ³⁹ jenokisato, osavisato, tsikarika opaiyetaryi jovetsikayeetziri, tekatsira aparoni impaitya ovashaantakairine Pava onkantya eero añaaantaaro iretakoyetai okantakaantakero jantzimoyetakairi Avinkatharite Jesucristo.

9

Jiyoshiitaitakeri Israel-mirinkaite

¹ Jiyotziro Cristo kyaaryoori onatzi nonkantemiri. Tema iriitake Tasorentsinkantsi itzimi pinkathariventashiretanari, iri iyotakaanari te nothaiyavaita, nonkantemiro iroka: ² Novashireperovaiventatyaari nosheninkapayeeni judío kaari kempisantatsine, osheki okatsitzimoshiretakena. ³ Osheki nonkovataikemi iravisakoshireyetaimi nosheninkamirinkaite, aritakera nonkovataikemi nonkamaventairimi onkantya iravisakotantaiyaari. Aritake onkantaajatakemi eejatzi nonkove irovashaantainami Cristo, arimi niyotakemi iroora kantakaanteromi iravisakoshireyetaimiyaaari nosheninkamirinkaite, ⁴ icharineyetaryi Israel-ni. Tema iriiyetake itomivetakari Pava irikaite, joñaakayevetakari irovaneenkaro, tzimatsi irantzimotavakaiyaari, josankinayevetakaniri Ikantakaantaitane, janintaavaivetaka itharomentapiintakari, tzimatsi ishinetayetakeneriri. ⁵ Iriiyetake

isheninkamirinkaitetakari avaisatziite.
 Irijatzi isheninkamirinkaitetakari Cristo,
 itzimi Pavatatsiri anaayetziriri maaroni, ari
 inkantaityaani intharomentaityaari. Ari
 okantari.

⁶ Okantavetaka irikaite te inkempisantaiyerine,
 ¿aritatsima ankante eero omonkarata
 ishinetantakeri Pava? ¡Tera ari onkantya!
 Tema inkarate impaiyeetairi iroñaaka “Israel-
 mirinkaite,” pashinesatziitera irinatye,
 kaarira icharinejanoriite Israel-ni. ⁷ Ari
 okempitaaro avishimotakeriri Abraham-ni.
 Te inkempitakaantaiteri isheninkamirinkaite
 apitetatsiri irovaiyane, aña intaani aparoni.
 Iriitakera jiñaaventayeetziri jaka, ikantaitake:

Iri Isaac irovaiyanejanori.

⁸ Ari ikempitzitakari Pava te inkempitakaantairi
 iriimi itomijanori maaroitene jovaiyantakaan-
 takeri Abraham-ni, intaani itomitakaari itzimi
 ishinetakeneriri incharinemirinkaitetyaari.
⁹ Jiroka okaratzi ishinetakeneriri, ikantakeri:

Pashineki osarentsi onkempipaitetaiyaaro
 iroñaaka, arira napiitero nonkivantaimi,
 intzimakera otomi Sara.

¹⁰ Ari okempitakari avishimotakerori Rebeca,
 itsipaantitakaanakarori acharinene Isaac.

¹¹ Tekera intzimayete irikaite, tekeramintha
 irantayete kameethari eejatzi kaariperori,
 aritake tzimake ikovakeri Pava ompaitya
 iranteri. Ari omonkaratari onkarate irantayeteri.
 Tera iri kovashivaityaarone irantero, aña
 Pava kantakaarori jantayetantarori opaita,

ikaimashireyetairira. ¹² Jiroka ikantaitakerori Rebeca:

Iri iyaapitsi omperatyaarine irantarite.

¹³ Jiroka josankinayeetakeri eejatzi:

Netakotakari naaka Jacob, iriima Esaú nokisaneentakeri.

¹⁴ ¿Irooma ankantantyaari: “Te intampatzikashirete Pava, aparoni jetakotashita, iriima pashine ikisaneentashitakeri? ¡Tera ari onkantya!” ¹⁵ Tema Pava ikantakeri Moisés-ni:

Itzimirika nokoviri noneshinonkatyaari, aritake noneshinonkatakyaari.

Itzimirika nokoviri nonkaminthayeri, aritake nonkaminthaakeri.

¹⁶ Ñaakero, kaarira atziriite kovashivaityaarone irantayetero opaiyetarika, aña iri Pava kantakaarori jantayetantarori opaiyetarika ikaratzi ikaminthaayetairi irirori. ¹⁷ Ari

ikantayeetakeriri eejatzi Faraón, jiroka josankinatakoyeetakeriri, ikantakeri:

Irootajaantakera nopinkatharitakaantakamiri onkantya iriñaantayeetyaarori noshintsinka onkarate natsipetakaiyaamiri eeroka. Irootakera iriñaaventayeetantaityaanari maaroni kipatsi impairyaaeyetaina.

¹⁸ Ari ikantari Pava, ikaminthayiri itzimirika ikoviri irirori. Irijatzi kantakaarori okanta ikishireyetantari itzimirika ikoviri irirori.

¹⁹ Kempitaka ari pinkantayetaina: ¿Opaitama jovasankitaantariri Pava ikaariperotakaayetziri, eeroma okantaajatai irovashiñagairo irika ikovakaakeri Pava irantero? ²⁰ Iro kantacha, nonkantemi naaka: Tekatsira piyomatsite eeroka

patzirinkakiini onkantya pinkantantyaari. Tera piñaapinkathateri Pava. Intsityaa pinkinkishiretakoteri ovetsikayetzirori kovitzi. ¿Kantatsima oñaanateri iyovite, onkanteri: Te apantaajatyaa povetsikakena? ²¹ ¿Tema arite irovetsike aparoni ovaneenkatachane, impoña irovetsikake pashine eero apantaperotaro iroori? Aña aritatsi, tema iriitake ashitarori iyovite. ²² Ari ikempitzitari eejatzi Pava irirori, jovetsikayetakeri ikaratzi oshiyayetakarori kovitzi. Tzimatsi tsikarika ikaratzi jovetsikajaantakeri iriñaayetairo iratsipetaiyaaro iyatsimanka, iratsipetaiyaaro ishintsinka iraperotantaiyaari. Iro kantamaitacha Pava, amavera ikantaventapaintakari irikaite. ²³ Jovetsikayetantakariri Pava irikaite kaari apantari, onkantya irimonkatziyantaiyaariri pashine irovetsikane itzimi ikovakeri irirori inkaminthaayetairi, itzimi jiyoshiitayetzitakari pairani iriñaayetairo irovaneenkaro. ²⁴ Aakayetakera itzimi jiyoshiiyetataikeri ikaimashireyetaira. Tera intaani aakaite a-judío-tzi, arira akaratayetairi pashinesatziite kaari asheninkata. ²⁵ Irootakera jiñaavaitakaakeriri Pava pairani Oseas-ni, ikantake:
 Irika atziri kaari nosheninkaveta, nonkempitakaantairi, “Nosheninka.”
 Ikaratzi kaari netakoyeveta pairani, nonkempitakaantairi, “Netakotane.”
²⁶ Irooma janta, tsika ikantayeevetaka, “Te pisheninkatyaana eerokaite,”
 Arira ikantayeetai, “Itomiite pinayetzi Pava, Kañaaneri.”

27 Jirokara ikantzitakari Isaías-ni
jiñaaventayetziri incharineyetyaari Israel-ni:

Onkantavetakya osheki irinake incharinetyaari,
inkempivaivetakyaaro oshekitzi impane
jiñaathapyaaki,

Eepiyokiinira inkarate avisakoyetaatsine.

28 Tema iromapokairi Pinkathari maaroni kipat-
sisatziite, tampatzika inkantya irovasanki-
taakaantayetairi.

29 Ikantake eejatzi Isaías-ni:

Eeromi ikyaaryooyetakemi avaisatziite, ikaratzi
ikempoyaaventakari pinkathariventatzi-
itaneri,

Arira añaaayetairomi okaratzi jiñaataikeri pairani
Sodoma-satzi, ipoña Gomorra-satzi.

*Jovatampatzikashireyetairi javentaamatsi-
tantaitaara*

30 ¿Irooma ankantantyaari: “Te inkokovavetaa-
jatyaaaro irika kaari asheninkata, iro kantacha
jimatzimaitaaro jovatampatzikashireyetairi
javentaamatsitantaara iriroriite? 31 Irooma
aakaite icharinejanoyetari Israel-ni, te
ankitsirinkaajatero añaaayetero, okantavetaka
apankiventavetakaro Ikantakaantaitane.”

32 ¿Opaitama kaari ikitsirinkantaro? Iroora
kaari ikitsirinkantaro tema ikinkishiretako-
vaitatyaaro ipankiventashivaitakari irirori. Te
inkinkishiretakotaajatero ikovakayiriri Pava
itzimi javentaashiretari. Okempivaitakaro
irantzivavaitakityaami mapiki. 33 Ari
oshiyavaitakaro okaratzi josankinayeetzitakari,
kantatsiri:

Novakero mapi ikovaperoitane janta otzishiki Sion. Ovaryantzi iroka mapi aririka irantzivayeetakyaaro.

Inkarate aventaashiretaiyaarine kempitakarori mapi, eerora jamenaashivaitaa apaata.

10

¹ Iyekiite, nokoviri naaka iravisakoshireyetai nosheninkapayeeni Israel-mirinkaite. Irootake namanantariri Pava. ² Niyoperotzi naaka itharomentaventashivaitatyaari Pava irikaite, jantashivaitaro te inkemathaperotzimaityaaro.

³ Tema te iriyotaiyeni ikovatzi Pava irovatampatzikashiretaiiri, te inkempisantero, aña ikokovatashitaro intampatzikashiretantyaaro ipankiventashivaitari apaniro. ⁴ Tema iroñaaka Cristo jothotyaakero irirori okantakota Ikantakaantaitane, iriitakera tampatzikashiretakairiri ikaratzi aventaashireyetaanariri.

⁵ Jiroka okaratzi josankinavetakari Moisés-ni okantakota jimonkarayeevetaro Ikantakaantaitane intampatzikashireyee tantyaarimi, ikantake: Inkaraterika monkaratairone, iriitake ñeerone irañaashireyetai.

⁶ Tera omonkatziyaaro okantakota aventaashirenkantsi otzimi ovatampatzikashiretantatsiri. Tema te onkovaperotajaantya ipankiventashivaitaitya irimonkarayeetero tsikarika ompaitya. ¿Kantatsima irikaite pankiventashivaitachari iriyaate inkiteki ishintsiventairi Cristo irovavisaakoshiretante?

⁷ ¿Kantatsima iriyaate irikaite sarinkaveniki

iroviriintairi Cristo ikamavetapaintara? ⁸ Aña jiroka ikantayeetake:

Aritake piyoshiretakero ñaantsi, aritake piyothatakero eejatzi.

Okaratzi kankotachari jaka “ñaantsi,” irootakera noñaaventapiintakemiri aventashiretaarira Cristo. Jiroka okanta: ⁹ Aririka piñaanethataiyaaro pinkante, “Novinkatharite inatzi Jesús,” aririka paventaashiretanakyaari Pava iri oviriintairi ikamavetakara, aritakera pavisakoshiretai.

¹⁰ Tema aritakera paventaashiretaari iro kantakaanterone irovatampatzikashireyetantairi. Aritakera ñaanethataaro iroka, iroora kantakaanterone irovavisaakoshireyetantairi.

¹¹ Tema ari okantzi Osankinajanorentsi:

Inkarate aventashiretaiyaarine, eerora jame-naashivaitaa.

¹² Onkantavetakya aakarika judío, aakarika griego-thatatsiri, iriitakera Cristo Avinkathariteta maaroiteni. Intzimerika ñañaatairine aritake ineshinonkaperotakeri. ¹³ Tema jiroka ikantaitake:

Intzimerika ñañaatairine Pinkathari, impairyaa-gairi, aritake iravisakotai.

¹⁴ ¿Kantatsima iñaañaayeetairi Pava tera javentaashireyeetari? ¿Kantatsima iraventaashireyeetyaari Pava, tera inkemakotaiteri? ¿Kantatsima inkemakotaiteri, tera intzime kinkithatakantatsine? ¹⁵ ¿Kantatsima inkinkithatakotaiteri, tera intzime otyaantantatsine? Irootake josankinayeetantakarori, kantatsiri:

¡Oshékira inkameethatziitaitera amerone
kameethari ñaantsi isaikantaitari
kameetha!

16 Iro kantamaitacha, tera maaroiteni inkemp-
isantaitero Kameethari Ñaantsi. Irootake ikantan-
takari Isaías-ni:

Pinkatharí, kempitaka te inkempisantaitero
nokinkithatziri.

17 Okovajaantatyaara iretaitavakyaaro
inkemayeetavakero iñaane Pava onantyaari
iraventaashireyeetantyaari. 18 Nokantzi naaka,
“¿Aritakema ikemayeetakero?” Aritakera, tema
jiroka josankinayeetakeri kantatsiri:

Jiñaaventayeetakero nampitsiiteki,
Ikemayeetakero tsikarika isaikayeetake jaka
kipatsikika.

19 Napiitero nonkante, “Irikaite
icharineyetakari Israel-ni, ¿Ikemathapero-
takeroma?” Aña iriira Moisés-ni oñaarontakerori
irosankinareki, ikantake:

Ari nonkantakaakyaaro pisamaneentyaari
pashinesatzi atziriite kaari
sheninkatavakaachaneri.

Osheki pinkisashireteri ikaratzi pipaiyetziri “ma-
sontzishireriite.”

20 Irojatzí ikantakeri Isaías-ni irirori:

Jiñaayetaana kaaryaajaini kovakovatenane.

Noñaakayetaari kaari amemenatenane.

21 Iro kantacha jiroka jiñaaventakeri Isaías-ni ikan-
takota Israel-mirinkaite, ikantake:

Novaankavakotapiintashivetakari, iro
kantamaitachari te inkempisantaiyenani,
piyathari jinaiyakeni.

11

Tzimayetatsi Israel-mirinkaite kitsirinkakerori

¹ ¿Nokantatziima jimanintziri Pava irika Israel-mirinkaite jashiyetari? ¡Tera ari nonkante! Tema naakatztitaka karatziriri Israel-mirinkaite, icharine Abraham-ni nonatzi, icharine nonatzi eejatzi Benjamín-ni.

² Tema te jimanintana Pava, iriitake iyoshiitakenari. Pinkinkishiretero Osankinajanorentsi, tsika jiñaaventakota Elías-ni jiñaañaatakoventziri isheninkapayeeni, ikantake:

³ Pinkatharí, jovamaayeetakeri kamantaneriite, Iporokayeetakero pomepirinimentotsi.

Naakatake kapatapainchari, ikovaitatzi eejatzi irovamaayeetena naaka.

⁴ Jiroka ikantzi Pava jakanakeri:

Tera eeroka kapatapainchane. Aña nokempoyaaventataikeri pashine ikaratzi 7,000 shirampariite itzimayetzi kaari otyeerovashityaarine iriñaapinkathateri Baal.

⁵ Arira okantakari iroñaaka, tzimataitatsi kapicheeni nosheninka itzimi jiyoshiitakeri Pava irineshinonkatyaari.

⁶ Tera iro kantakaanterone ipankiventashivaitane okanta jineshinonkayetantaariri Pava, aña Pava neshinonkatashitaariri. Arira okantakotari neshinonkataantsi.

⁷ Ari okantari, tera inkitsirinkero maaroiteni Israel-mirinkaite okaratzi ikovavetaiyarini. Iro kantacha tzimayetatsi kitsirinkakerori, ari ikempiyetakari itzimi jiyoshiiyetakeri Pava. Iriima pashineete ikisoshiretakaayetakeri Pava.

8 Irootakera josankinayeetantakarori iroka, kantatsiri:

Iri Pava kantakaarori jeempashireyeetantari.

Tzimavetacha irooki temaita iriñaantayete.

Tzimavetacha iyempita temaita inkemayete.

Irojatzii ikantzimaitaro iroñaaka.

9 Jiroka josankinatakotakeri eejatzi David-ni, ikantake:

¡Onkamintha irayeetataiteri tsika joreyeetakeri!

¡Onkamintha irantzivatataitya!

¡Onkamintha irovasankitaayeetataiteri!

10 ¡Onkamintha irimavityaakitataite!

¡Onkamintha intsinkamitziyetataite!

Iravisakoshireyetai pashinesatzi atziri

11 Tema ikantai “Onkamintha irantzivatavakaayetya” nosheninkapayeeni, ¿irooma oshiyakaaventachari iraperoyeetairi? ¡Kaarira! Iroora oshiyakaaventachari ikenakaashiyetapaintarira, irovavisaakominthatairira Pava pashinesatzi atziriite, iroora jimatanta-taikaarori Pava iroka onkantya iriñaatyaaariri nosheninkapayeeni irikaite, iro inkovantaperotaiyarini iriroriite iravisakoyetai. 12 Tema ikenashivaiyetakara iroora kantakaantakerori jineshinonkayeetantaariri pashinesatzi atziri nampitarori maaroni kipatsi. Iroora kameethaperotataitaatsine aririka irapiiyeetairo ineshinonkayeetairi apaata nosheninkapayeeni.

13 Iroñaaka nonkantemi eerokaite kaari nosheninkayeta. Naakatake jovayeetake notyaantajanorite nonkinkithatakaayetaimi eerokaite pikaratzi kaari nosheninkata

pipashinesatzitzi. Shirethara nonkantaven-
tapiintanakyaaro nantavaire. ¹⁴ Iroora
nokokovatataitzirira isamaneentayetaiyaami
nosheninkapayeeni, ari onkantya irav-
isakoshireyetantaiyaari tsikarika ikaratzi
irirori. ¹⁵ Tema jimanintaiyakerira irirori
Pava, iroora opoñaantataikari jariperoyetaari
Pava maaroni osavisatzi. Irooma apaata
aririka irariperoshireyetaiyaari Pava
nosheninkapayeeni, onkempivaityaarora
impiriintaatyeeemi ikamayevetaka. ¹⁶ Intsityaa
noshiyakaaventavakemiro: Tema okanta
aparoni pathatsi, arira okantzitari eejatzi opitha.
Jirokara oshiyakaaventachari: Tema iriiyevetaka
etayetakarori novaisatziite itasorentsishiretake,
arira inkempitayetaiyaari apaata inkarate
incharinetaiyaari. Inkempitaiyaaro eejatzi
tsikarika okanta inchaparitha, arira okantzitari
eejatzi oteva.

¹⁷ Jiroka oshiyakaaventari iroñaaka
inchaparitha, iriiyetakera novaisatziite
etayetakarori pairani. Oshiyakaaventachari
oteva, iriiyetakera nosheninkapayeeni
judío tzi mayetaatsiri iroñaaka. Tema
kempivaitaka inchekeyeetakeromi iroka oteva,
onkantya oshookatevatantyaari pashine oteva
jontsirekayeetakeri, kameetha onkantya
oshooke okantakaarora oparitha. Ikaratzi
oshiyakaaventziri oteva jontarekayeetakeri,
iriiyetakera atziriite kaari nosheninkata.*

* **11:17** Ñaaventakotachari jaka pankirentsi ashitarori oparitha, ashitarori oteva, irootakera ikantayeetzitari “Olivos.”

18 Irootakera eero aritanta pasagaaventashiv-aitaiya. Pinkinkishiretero, eerokatakera oteva inchato, eerokatake añaaakaayetzi oparitha. 19 Kempitaka ari pakakemi eerokaite, pinkantaiyeni: “Aña ichekayeetakero oteva okanta noshookatevatantaari naaka.” 20 Ari okantavetari, iro kantamaitachari pinkinkishiretero kempivaitaka iriimi nosheninkapayeeni judío inchekatevayeetakemi okantakaantziro tera inkempisante. Irooma eerokaite kaari nosheninkata, eerokayetake impoyaatapaakariri okantakaantziro paventaashiretaa. Tera arite piriiperovaitashitya, aña piñaapinkathateri Pava. 21 Tema Pava iri chekakerori etayetarori oteva, paamaventyara jimataimikari eejatzi eerokaite. 22 Ari piñiuro katsima jinatzi Pava, iro kantacha neshinonkataneri jinatzi eejatzi. Ikaratzi antzivashireyetainchari jiñaayetakero ovana ikatsimatzi Pava. Irooma eerokaite, ari piñaapiintatyeero irineshinonkayetemi eekerorika poisokerotatyeeri Pava. Irooma eerorika poisokerotari, ari inkempitakaantakemi oteva ichekayeetakeri. 23 Ikaratzi ichekatevayeetakeri pairani, aritake irontsirekayeetairi eejatzi, aririka irovashaantairo ithainkavaitziri Pava. Tema Pava kantatsi irimatero. 24 Eerokaitera kempitakarori oteva pankirentsiniro jontarekayeetakeri pankirentsiperoriki. Oshekira ariperotataite iroorika irontsirekayeetai otevaperori oponkitzijanoriki iroori.

Impiyashiretakaitairi Israel-mirinkaite

25 Iyekiite, nokovi piyotero kaari ikemath-ayetzi pairani onkarate iranteri Pava. Eero

pikinkishirevaitashita aritakera piyotakero maaroni. Añaayetakero iroñaaka irikaite nosheninka Israel-mirinkaite, tzimatsira kisoshiretakaayetakeriri. Iro kantacha, onapaintatziira iroka irojatzi irimonkarantakyaari inkarate avisakoshireyetaatsineri kaari nosheninkata. ²⁶ Impoña, iravisakoshireyetai eejatzi Israel-mirinkaite. Arira okanta josankinatakoyeetakeri, kantatsiri:

Arira impoñeeya Sion-ki tsiparyaakoventaneri, Iriira kantakaiyarone irovashaantantyaarori icharineete Jacob ithainkatasorentsivaitzi.

²⁷ Ari onkantya othotyaantyaari okaratzi antzimotavakaantsi,

Naakatakera aperotaironeri iyaariperonka.

²⁸ Tema irikaite nosheninka judío jimanintakero Kameethari Ñaantsi, ikempitakaantari iroñaaka Pava iri iisaneentane, ari okanta ineshinonkayetantaamiri Pava eerokaite. Iro kantacha Pava jiyoshiitzitakityaari nosheninkapayeeni, eekerora iriyaatatye iretakoyetyaari, ari onkantya iriñaantyaarori tsika okanta ishinetakeneriri etayetanakarori novaisatziite.

²⁹ Tema aririka inkaimashiretante Pava, jineshinonkayetantzi. Eerora jovashaantziro.

³⁰ Pipiyathayetzitakarira pairani eerokaite Pava. Ipoñaanaka nosheninkapayeeni ipiyathanakari, iroora opoñaantataikari jineshinonkayetaami eerokaite.

³¹ Irikaite piyathavaivetachari iroñaaka, aritake iriñaayetairo apaata ineshinonkayeetairi ikempitaayeetzimira eerokaite iroñaaka. ³² Arira okantakari, joñaakantakero Pava maaraitenira apiyathavaiyetaka, arira

ikenakaakerori joñaakantantaarori ovana jineshinonkayetataikai maaroiteni.

³³ Ovana nopampoyaataikeri Pava jiyotanetzi-itataika, ikemathatziro maaroni. Tekatsira iy-operoterone irantayeteri irirori, tsikarika inkantayetero. ³⁴Jiroka josankinatakoyeetakeriri, ikan-taitake:

¿Tzimatsima iyotzirori ikinkishiretari Pinkathari?

¿Tzimatsima impaitya materone inkaminayeri?

³⁵ ¿Tzimatsima impaitya omapokakerine impanakerimi irirori, añã iriitatakera etakarori ipayetantataike?

³⁶ Iriitakera Pava kantakaantarori otzi-mayetantari tsikarika opaiyetari, iriitakera poñaakaantayetarori, iriitake ashitarori. Arira irashi irovaitaateeroni iñaapinkathayeetairi. Ari onkantyaari.

12

Onkarate irantayeteri kempisantzinkariite

¹ Iyekiite, aritakera jineshinonkatakami Pava, nokovakotzimi pishineventaiyaari eeroka, pinkempitaiyaarimi ikantara piratsi ipometayeetziniriri. Tera poshiyakotajaantyaari piratsi, añã pañaapiintayetai eerokaite pintasorentsishireyetai, irootakera onimotziriri Pava. Tema arira okantataitara ikoviri Pava añãapinkathayetai. ² Eero pikempitakovaitashitari osavisatziite. Añã iri Pava pishinete irovakerashiretakaimi. Ari onkantya piyotantaiyaarori ikovakayimiri, kameethatzimotziriri, onimotziriri, othotyaanetchari okameethatzi.

³ Iriira Pava neshinonkataanari naaka okanta niyotaayetantaamiri, irootakera nokantantamiri: Eero pikempitakaantashivaita eerokatake iriiperori. Aña pinkinkishiretakotya kameetha eeroka. Ari onkanta pimatantyaarori ikovakayimiri Pava eekero piyaataye pavantaanakyaari.

⁴ Pinkinkishiretakotero tsika akantayetara avathaki. Tema tsikara akantavathayetara, iroora antakaayetairori opaiyetarika.* ⁵ Aakayetakera joshiyakaaventayeetzi aventaashiretaarira Cristo. Akempivaiyetaa aakami ivatha Cristo. Okantavetaka anashitaiyavetaka aparopayeeni, iro kantacha aparoni akantaa, kempivaitaka ovithaavakaayetaatyaami.

⁶ Maaroni aakaite itasonkaventayeetakai onkanta amonkaratantyaarori antayetairi. Tzimatsirika aparoni kamantantaneritanaatsiri, irantayetero ikovakairiri Pava, eekerora iraventaaperotanakityeeyaari.

⁷ Tzimatsirika aparoni ampitakotantanaatsiri, irimonkarayero irirori. Tzimatsirika aparoni iyotaanetantanaatsiri, irimonkarayero irirori.

⁸ Tzimatsirika aparoni minthatanetakaantachari, irimonkarayero irirori. Tzimatsirika aparoni pashitantanetachari, ipantaperotai osheki. Tzimatsirika aparoni jevatakaantanaatsiri, irishirethaventyaaro irantavaire. Tzimatsirika aparoni neshinonkatantanaatsiri, kimoshirera inkanta imonkarayetairo.

* **12:4** Okempitayya okitsi irootake jamenayeetantari, irooma kempitantsi irootake ikemayeetantari, irooma paantentsi irootake jovayeetantari, irooma akotsi irootake joirikayeetantari, irooma kitzitsi irootake janiyeetantari.

9 Ontzimatye petakotantaiya kameetha, eero pamamenavaita. Samaneenta povairo kaariperori, irooma kameethari kiso povanairo. 10 Pinkamaityaaro petakoyetantya, pinkempitakaantero petakotyaarimi pirentzi okarikiini. Piñaapinkathayeteri pashine. 11 Shiretha pinkantayetya, eero piperavaita pantavaitaineri Avinkatharite. 12 Kimoshire pinkantya poyaakoneenteri Cristo. Amavevaitane pinkantayetya aririka piñaayetero pomerentsitzimotyamine. Piñaañaatapiintai. 13 Ontzimatye pimpashiyetaiyaari okovityiimovaitari itasorentsitakaitairi. Poimaantapiintayetai pipankoki.

14 Pamanakoyetairi ovatsinaavaitzimiri onkantya irineshinonkayeetantaiyaariri irirori. Eero pipiyatari. 15 Pintsipatyaari pinkimoshirete ikaratzi kimoshirevaitatsiri. Pintsipatyaari piraavaitya ikaratzi iraavaitachari. 16 Aapatziya pinkantavakaayetaiya. Eero pimanintantavaitzi, aña ontzimatye pintsipayetyaari kovityaavaitatsiri. Eero pikempitakaantashivaita iyotaneri pinatzi. 17 Tzimatsirika aparoni ovaariperovaitemiri, eero pipiyatari. Poñaakantero eeroka tampatzikatzimoterine atziriite. 18 Pinkyaaryoventapiintairo pisaikayetantaiyaari kameethaini. 19 Netakotané, eero pipiyakoventashivaita eeroka, aña pashitakaiyaari Pava iri piyakoventyaamineri. Tema jiroka josankinayeetakeri, ikantaitake: Ikantzi Avinkatharite: Naakatakera ovasankitaantatsine, Naakatakera piyakoventantachaneri.

20 Aririka intasheneente piisaneentane, pimperi irovarite. Aririka irimireneente, pimperi imire. Aririka pimatayetanairo iroka, oshekira impashiventanakya irika iriñaakerorika pantakeri.† 21 Paamaventyaara oitsinampaimikari kaariperonkantsi. Aña iro aritatsi pimatapiintanairo kameethari onkantya pinkitsirinkantyaarori kaariperori.

13

1 Ontzimatye pinkempisantayetairi eerokaite pinkathariventzimiri pinampiki. Tera impinkatharentsivaitashitya irirori, aña Pava kantakaarori okanta ipinkatharentsitantari. 2 Intzimerika aparoni kovatsineri irimaimanevaiteri pinkatharentsi, okempivaitakarora iriimi Pava imaimanevaitake, irootakera irovasankitaantaityaariri. 3 Ikaratzi antayetzirori kameethari, tekatsira ompaitya intharovakaan-tavaityaariri pinkatharentsi. Iriima antayetzirori kaariperori, iriira tharovakaavaityaarine. Ari okantari, pantzirorika eeroka kameethari, eero pitharovakaavaitashitari pinkatharentsi, aña iriitajaantake tharomentaiyaamine. 4 Tema iri Pava kantakaarori ipinkathariventantari irikaite onkantya inkempoyaaventantyaamiri. Aririka pantero eeroka kaariperori, ontzimatye pintharove, tema te amenaashivaita otzimimoyetziri irosataamento. Tema iriitakera Pava kantakaarori ipinkathariyetantari irikaite,

† 12:20 Kantakotachari jaka “oshekira impashiventanakya” iroora oshiyarori ikantaitzi eejatzi “povaampateneri iitoki osheki paampari.”

irijatzira Pava kankakaiyaarone irovasanki-
taakaantyaariri kaariperoshireriite. ⁵ Irootake
pinkempisantantyaariri irikaite. Iro kantacha
tera intaani pintharovakaiyaari jimashirenkata.
Aña irootataike tampatzikatatsiri pimayetairo
iroka. ⁶ Irootakera pimpinatantyaariri
ikovakoyetzimiri jevaventzimiri pinampiki, iro
irañaantyaari irirori, tema jimonkaratatziiro
ikoviri Pava. ⁷ Ontzimatyepimpinayetairi
maaroiteni pinkatharijanorentsi, eejatzi ikaratzi
kempoyaaventantatsiri nampitsi. Ontzimatyepinkempisantayeteri, ñaapinkatha poveri.

⁸ Eero piñaashintsiventavaitaro pireevetante,
aña piñaashintsiventaiyaaro petakotavakaayetaiya.
Tema itzimirika etakotantachari, imonkaratatzi-
iro Ikantakaantaitane. ⁹ Jiroka josankinayeetak-
eri Ikantakaantaitane, kantatsiri:

Eero pimayempitzi. Eero povantzi. Eero
pikoshitzi. Eero pithaiyakotanta. Eero
pineveshirevaitaneta.

Tzimayetatsira eejatzi osheki pashine ikan-
takaantaitakeri. Iro kantamaitachari jirokara
irooperotajaantatsiri ikantakaantaitakeri,
kantatsiri:

Petakotaiyaari pisheninka pinkempitakaantyaari
petakotapiinta eerokara.

¹⁰ Opoñaantari irooperotajaantzi iroka
ikantakaantaitane, irootakera apatotzirori
maaroni ikantakaantayeetakeri. Tema itzimirika
etakotaariri isheninka, tera irovaariperovaitairi.

¹¹ Ontzimatyeeera amatapiintairo iroka, tema
irootaatsi avisakoshireyetai. Okempivaitakarora
iroñaaka amaayetatyeemi, iro kantacha

ontzimatye ankakiyetai. ¹² Tema irootaintsi onthonkaiya tsirenikiri, iro onkitainkatai. Irootake ovashaantantyaarori antayetziro kaariperori, okaratzi jantapiintayeetziri tsireniriki. Aña iro aritatsi ankempitakaantairo ankithaatakotaty-eeyaaromi ampiyakuventantyaari, ¹³ onkantya antayetantyaarori kameethari okaratzi jantayetapiintaitziri okitainkatzi. Ari onkantya eero aniyavaitanta, eero ashinkivaitanta, eero amayempivaitanta, eero antantayetaro kamaaroyetatsiri, eero amaimanevaitavakaanta, eero asamavakaantavaita. ¹⁴ Poshiyakotaiyaari Avinkatharite Jesucristo, pinkempitakaanteri iriimi pinkithaatakotaiya. Eero pantashivaitaro okaratzi pinevetashivaitari.

14

Eentashiretaneri

¹ Ontzimatye paakameethayetairi eentashireyetatsiri. Eerora pamamenavaitaro iroka onkantya piñaanaminthatashivaitantyaariri. ² Okempitaty, tzimayetatsi kempisantzinkari kinkishiretachari kantatsi irovayetyaaro tsikarika opaiyetarika. Iro kantacha tzimatsi pashine eentashireri, intaani jovayetaro pankirentsi. ³ Irika kempisantzinkari ovayetarori tsikarika opaiyetarika, eero imanintavaitziri pashine kaari ovayetyaarone. Ari inkempitzityaari kaari ovayetyaarone eero imanintziri pashine ovayetarori, tema Pava te irimaninteri irirori. ⁴ ¿Kantatsima inkisathayeeteri nampirentsinentsi? Eerora, tema iri kisathatajaanterine itzimi onampitariri,

irijatzi tharomentyaarine. Ari okantari, tema Pava iri onampiyetariri maaroiteni ovayetarori tsikarika opaiyetarika, irijatzi tharomentyaarine.

⁵ Jiroka oshiyarori, tzimayetatsi kem-pisantzinkari omairentantarori kitaite. Tzimayetatsi pashine kaari ompashinetzimoteri kitaite. Ontzimatye inkinkishiretakoyetaiya maaroni, te arite irotzitzikayeteri pashine opaitarika ikinkishiretari.

⁶ Itzimi ñaapinkathatziirori aparoni kitaite, iriitajaantakera Avinkatharite iñaapinkathatzi. Ari okempitzitari eejatzi, itzimirika ovayetarori maaroni tsikarika opaiyetarika, iri Avinkatharite iñaapinkathatzi jovayetantarori, tema ipaasoonketapiintatziiri. Ari ikempitari itzimi pinkayetziirori ovaritentsi, iri Avinkatharite iñaapinkathatzitaka ipaasoonketapiintzirira.

⁷ Tera añaaminthavaitashitya aakaite, tera ankamaminthavaitashitya eejatzi.

⁸ Eenirora añaayetzi, iriitakera Avinkatharite añaaimoyetairi. Aririka ankamake, iriitakera eejatzi Avinkatharite ankamimote. Arira okantari, iriitake Avinkatharite ashitapiintairi eenirora añaayetzi, ari okempitzitari eejatzi aririka ankamayetake.

⁹ Tema irootake itzimajaantakari Cristo, ikamimotantake, ari okanta jashitapiintantairi eenirora añaayetzi, aririka ankamayetake eejatzi.

¹⁰ ¿Opaitama pikishimatantariri pisheninka? ¿Opaitama pimanintantariri eeroka? Aña iriira Cristo intzime amenakoyetantaatsine maaroni apaata. ¹¹ Tema iro josankinatakoyeetakeri, kantatsiri:

Jiroka ikantakeri Avinkatharite: “Maaroiitenira irotyeerovayeetai iñaapinkathayeetaina. Omaperora.”

Aritakera intharomentayetairi maaroiiteni Pava.

¹² Aripaitera ankinkithatakotaiyaari maaroiiteni aakaite janta Pavaki.

¹³ Irootake ovashaantantyaarori akishimataavakaayeta. Aña ontzimatyete ankan-tashireyete: “Eero nokantzimoneentakaavaitari pashine ‘nirentzitari,’ notzikashirevaitzirikari.”

¹⁴ Niyotzi naaka tera inthañaapithatantyaaro Pava ovayetyaaro opaiyetarika. Iro kantacha, tzimatsirika kinkishirevaitachane aritatsi impinkavaitayeete, irimatero impinkavaite irirori.

¹⁵ Aririka poñaakyaari pashine kempisantzinkari povayetyaaro otzimi ipinkiri irirori, tera petakoshiretyaari. ¿Aritatsima pinkantzimoneentakaiyaari pashine okantakaantziro povamatsitaro ovaritentsi? ¿Pikovatziima povaariperoshiretairi irika? Irijatzira irika kempisantaneri, ikamimentakeri Cristo eejatzi.

¹⁶ Arira okantari, te arite poñaakaayeteri povayetari pikinkishiretari eeroka kameethari onatzi, impoña inkantayetemi: “Jantakero irika kaariperori.”

¹⁷ Aakaite akarayetzi ipinkathariventayetai Pava, te iro kovaperotajaantachane okaratzi avayetari, okaratzi amireyetari eejatzi. Aña iro kovaperotataitachari antampatzikashireyetai, asaikayetai kameetha, ankimoshireyetai, tema iriitake kantakaantakerori Tasorentsinkantsi.

¹⁸ Itzimirika matanairori iroka jantavaitaineri Cristo, aritake irinimotakaakeri Pava, ari inkem-

pitayeriri eejatzi atziriite ari irakameethatakeri.
¹⁹ Ari okantari, ontzimatye pantapiintayetairo kantakaantzirori isaikantayeetari kameetha, kantakaanterone intharomentashiretavakaan-tayeetyaari. ²⁰ Aririka pinkokovavaite povayetyaaro opaiyetarika, paamaventya paparatzirokari okaratzi jimonkaratakeneriri Pava pashineete kempisantzinkari. Tema te onthañaantsitya ovayetari. Iro kantacha itzimirika ovayetarori opaiyetarika impoña inkantzimoneentakaakyaari pashine, jantakero kaariperori irika. ²¹ Tera apantyaaro pinkantzimoneentakaavaityaari “pirentzitari,” okantakaantziro povayetari vathatsi, pimireyetero kachori, pantayetziro opaiyetarika. ²² Iroora apantaperotarori piyotakoshiretairi eeroka, intaanira Pava iyotakotaimirone iroka. Intzimerika kaari eentashireventavaitairone iroka, aritakera irimatairo inkimoshireyetai. ²³ Iro kantacha itzimirika eentashirevaitatsine, aririka irovakyaaro opaiyetarika, ari onkempitzimotaiyaari jantakero kaariperori. Tema tera irantairo okaratzi jiyotakoshirevetaari, kaariperora onake iroka.

15

¹ Aakaite kempisantzinkari aavyaashireriite, ontzimatye antsinampashirezimoyetairi eentashireyetsiri, tera intaani antayetero okaratzi onimoyetairi aakaite. ² Ontzimatye antayetairo okaratzi onimoyeterine asheninka, onkarate minthashiretakaiyaarine irantayetairo kameethari. ³ Irootakera jantakeri Cristo, te

inkovakovatero otzimi onimoterine apaniro irirori. Tema josankinayeetakero, kantatsiri: Ikaratzi kaviyavaitemiri eeroka, irijatzi kaviyitakanari naaka.

⁴ Tema maaroite osankinatakotainchari pairani, kempitakarori iroka, josankinayeetakero iriyotaayeetairo. Ari okanta iroka Osankinajanorentsi, iro kantakaarori añaantarori atsinampashirevaitzi, iro tharomentashiretakairi oyaakoneentantari.

⁵ Iriitajaantake Pava kantakaarori añaantarori atsinampashirevaitzi, irijatzi tharomentashiretakaineri. Osheki nokovakotapiintakeri inkantakaiyaaro onkantya paakameethataavakaantyaari, maaroiteni pinkempitakotaiyaari ikantara Cristo Jesús.

⁶ Onkempivaityaaro arimi pintsipatavakaiya maaroiteni eerokaite pimpanthaaventero Pava, itzimi ashitariri Avinkatharite Jesucristo.

Ikinkithayeetaineri Kameethari Ñaantsi kaari judío-tatsine

⁷ Tema osheki jaakameethayetai Cristo aakaite, eejatzi pinkempitaiya eerokaite, paakameethayetairi pashine atziri, tema ari onkantya iriñaapinkathayeetantyaariri Pava.

⁸ Irootake nokantapiintakeri: Iri Cristo jotyaantaitakeri irantavaiventero nosheninkapayeeni judío. Iro jimatantakarori iroka onkantya iriñaantayeetyaaro omaperotatya okaratzi ishinetakeriri Pava pairani avaisatziite.*

⁹ Irojatzira jantakeneriri ikaratzi kaari

* **15:8** Iri ikantakoyetzi jaka “judío-payeeni” itzimi ipaiyeetzi “tomeshitaari.”

nosheninkata, ari okanta jiñaapinkathayetantaariri
iriroriite, jineshinonkayetairi Pava. Jiroka
josankinayeetakeri, kantatsiri:

Notharomentaventaimi janta isaikayetzi kaari
nosheninka.

Nompairyaayetaimi nompanthaaventaimira.

¹⁰ Jiroka ikantzitaikari eejatzi:

Pashinesatziite, pintharomentaina eerokaite
pintsipayetaiyaari jashiyetaari Pava.

¹¹ Ikantaitake eejatzi:

Pashinesatziite, pintharomentaiyaari
Avinkatharite.

¡Maarointeni atziriite pintharomentaiyaari!

¹² Ipoña ikantake eejatzi Isaías-ni:

Ari intzimake incharinentyaari Isaí.

Iriitake pinkathariventairine pashinesatzi atziri-
ite.

Iriitakera iroyaakoneentairi kaari asheninkata.

¹³ ¡Iri Pava tharomentakaiyaamine,
iri kameetha saikakaayetemine pikemp-
isantairira! Tema iri kankakaiyaarone
oyaakoneentantyaariri. ¡Iri Tasorentsinkantsi
kankakaiyaamirone onkantya poyaakoper-
otantyaariri!

¹⁴ Iyekiite. Niyotzi naaka omapero
pineshinonkayetavaka eerokaite, iyotaneperori
pinayetzi, pimatakero piyotaavakaayetaka.

¹⁵ Iro kantacha, nosankinatziimi iroka
noshintsithatziimi onkantya eero pipeyakotan-
taro. Tema ikaminthaayerotaimira Pava,

¹⁶ jotyaantaana noñaaventaineri Jesucristo ikaratzi
kaari nosheninkayeta. Nokinkithatainerira
Kameethari Ñaantsi ñaaventakotziriri Pava,

okempivaitaaro naakami omperatasorentsitaari. Iriima kaari nosheninkata, iriiyetakera kempivaitakarorimi jashitakaayeetariri Pava, namayetainerira Pava iroora ookimotaariri. Iriitakera Tasorentsinkantsi materone irovatampatzikashireyetairi. ¹⁷ Okaratzi jantakaanari Cristo Jesús, kantavetachara nonkantakaaperoventyaaromi naaka, noñaaventero okaratzi nantavaitaineri Pava. ¹⁸ Iro kantamaitacha, intaani noñaaventairo okaratzi jimatakaayetakenari irirori Cristo. Tema noñaayetakeri kaari nosheninkata ikempisantayetairo okaratzi noñaaventayetakeneriri, okaratzi nantavaitzi-motakeri. ¹⁹ Iri Tasorentsinkantsi pakenarori shintsinkantsi okanta notasonkaventantakari, iro nomayetantakarori kaari iñaapiintayeetzi pairani. Ari okanta nomatantakarori nokinkithatairo Kameethari Ñaantsi ñaaventakotziriri Cristo netanakaro Jerusalén-ki, ipoña nokenayetanake irojatzí Ilírico-ki. ²⁰ Ari okanta nokovantakari noñaaventero Kameethari Ñaantsi janta tsika te inkemakoyeetero ivairo Cristo. Tera intaani nonkove niyaatero tsika janta jimayeetakero ikinkithatakaantaitzi. ²¹ Tema jiroka josankinayeetakeri, ikantaitake:

Ari iriñeeri nampiyetarori janta tsika te iriñaaventaiteri irika.

Ikaratzi kaari kemakoyeterine, ari inkemath-atakotairi.

Ikovake Pablo iriyaatero Roma-ki

²² Irootake kaari okantanta niyaate pisaikaiyini eerokaite, okantavetaka osheki nokovapiintavetaka. ²³ Iro kantacha iroñaaka aritake nomatakeru, tema tekatsi nantayetanairi jaka nampitsiiteki, aritake oshekitake osarentsi nokovapiintavetara nareetyaamimi. ²⁴ Aririka niyaaminthatakeri España-ki, arira nokoviri nareetanakyaamiri pinampiki. Aririka nosaikimovaitanakemi janta, nokovi pampitakotena potyaantena España-ki. ²⁵ Iro kantacha, netapaintyaaro niyaate Jerusalén-ki nampitakoyeteri janta itasorentsitakaitaire. ²⁶ Tema irikaite Macedonia-satzi, ipoña Acaya-satzi, jotyaantaiyakena iriroriite kireeki onkantya nompantyaariri kempisantzinkariite ashinonkainkari nampiyetarori janta Jerusalén-ki. ²⁷ Iriiyetakera kovashiyetaincha impashitantayetya, tekatsira shintsiventerine. Okempivaitakaro irikaite impinakoventatyeeyaami ikempisantakaakeri irika kaari isheninkata. ²⁸ Aririka nomonkaratakero nompayetakeri Jerusalén-satzi ikaratzi jotyaantayeetakeneriri, aripaitera navisanakeri pinampiyetarora eerokaite niyaatera janta España-ki. ²⁹ Niyotzi iri Cristo tasonkaventatziitaineri aririka nareetakyaami janta.

³⁰ Iyekiite, nokovakotzimi piñaañaatako yetapiintena eerokaite, pinkempitakotyaaanaro tsika nokantapiintziro naaka. Iro nokovakotzimiri, niyotzira piñaapinkathatziri eerokaite Avinkatharite Jesucristo, iri Tasorentsinkantsi kantakaamirori petakotantakanari. ³¹ Pamanakotena eero jaakaantantana thainkashireri nampiyetarori

Judea-ki. Pamanakoyetena onkantya iraavakoy-eetantyaanarori kameethaini ipakaantayeetziriri itasorentsitakaitane Jerusalén-satzi, iro onimoyetantyaariri iriroriite. ³² Ari onkantya nonkimoshiretantyaari niyaatera pisaikaiyini eerokaite, irirorika Pava kovakaakenarone. Arira nomakoryiimovaitaiyemine eerokaite. ³³ ¡Onkamintha iri Pava tsipashiretyaamine, iri kameetha saikakaayetemine! Ari onkantyaari.

16

Jovethayeetari atzirite

¹ Iroora Febe aanakerone iroka osankinarentsi. Iro nokempitakaantaa iroomi notsiro. Osheki antavaitake iroori japatotapiintayeetaka janta Cencrea-ki. ² Paakameethatavakero iroori, irootake jashitaari eejatzi Avinkatharite, aritzi paakameethatero pikempitapiintziri paakameethatziri pashine itasorentsitakaitairi. Pampitakoyetero ompaityaarika onkovityaayete. Tema osheki ampitakoyetake iroori. Ari okempitakenari naaka eejatzi osheki ampitakoyetakena.

³ Povethatyaanaro Priscila ipoña Aquila. Irooyetake tsipayetakanari nantavaitziniri Cristo Jesús, ⁴ irootake shineventakanari ovavisaakotakena. Osheki nopaasoonketakero irokaite, ari ikempitaayetakero pashinesatzi kaari nosheninkayeta ikaratzi apatoyetapiintachari pashineki nampitsi. ⁵ Povethatyaanari eejatzi ikaratzi apatoyetapiintachari opankoki. Povethatyaanari eejatzi netakotane Epeneto, tema iri etanakarori nokempisantakairi

Cristo janta Acaya-ki. ⁶ Povethatyaanaro María, otzimi antavaiventakemiri osheki eerokaite. ⁷ Povethatyaanari Andrónico, ipoña Junias nosheninkapayeeni jinatzi, iri tsipayetakanari jashitakoyeetana. Iriiyetake etakaro ikempisantzitaka tekeramintha naaka, irijatzi jiñaapinkathayetakeri otyaantajanoriite. ⁸ Povethatyaanari netakotane Amplias, itzimi jashitaari Avinkatharite. ⁹ Povethatyaanari Urbano, itzimi karatapiintakenari nantavaitziniri Cristo Jesús. Povethatyaanari netakotane Estaquis. ¹⁰ Povethatyaanari Apeles, itzimi jaakameethatakeri Cristo. Povethatyaanari maaroiteni itzimi saikavankotziriri Aristóbulo. ¹¹ Povethatyaanari nosheninka Herodión. Povethatyaanari saikavankotziriri Narciso, ikaratzi inampishiretantaari Avinkatharite. ¹² Povethatyaanaro Trifena, opoña Trifosa. Irootake tsipatakanari nantavaitziniri Avinkatharite. Povethatyaanaro netakotane Pérsida. Irojatzí notsipatakari nantavaitziniri Avinkatharite. ¹³ Povethatyaanari Rufo, itzimi jiyoshiitairi Avinkatharite. Povethatyaanaro eejatzi iriniro, otzimi nokempitakaantari naaka iroomi noniro. ¹⁴ Povethatyaanari Asíncrito, Flegonte, Hermas, Patrobas, Hermes, ipoña ikaratapiintayetziri iriroriite, itzimi apaiyetziri iyekiite. ¹⁵ Povethatyaanari Filólogo, Julia, Nereo ipoña iritsiro, Olimpas, ipoña maaroiteni ikaratzi tsipayetariri iriroriite apaiyetziri itasorentsitakaitane. ¹⁶ Etakora pinkantya povethatavakaanaiya. Jovethayetami eerokaite maaroiteni itzimi apatoventapiintakariri Cristo

jaka.

¹⁷ Iyekiite, jiroka nokovakotzimiri: Paamaventyaari ñaanaminthatavakaachari itzimi otzitzikamentavakaarori jiyotaayeetakemiri pairani. Eerora pikempiyayetari eerokaite.

¹⁸ Aña okempivaitakaro atziritanakityeemi “Inevavaitashitane,” iro omperatanakyaarinemi. Tema kaarira Avinkatharite Jesucristo omperayetanaiaarine.

Iriiyetakera nintathayetashitariri eentashireriite jamatavivaitzirira.

¹⁹ Nokemake naakaite kameetha pikantaiyani eerokaite, te pipiyathavaita, irootake oimoshirenkakenari. Nokovi naaka pinkameethashireperote, onkempivaityaaromi te piyoyetaajateromi okantakota kaariperori.

²⁰ Iriira Pava saikakaayetaimineri kameetha, irootaintsira inkantakaiyaaro pinkitsirinkantyaariri Satanás, onkempivaityaaro povichoryaatyeeerimi paatzikakeri. ¡Onkamintha ineshinonkataimi Avinkatharite Jesucristo!

²¹ Jovethatami Timoteo, itzimi tsipatanari nantavaitzi, eejatzi nosheninkapayeeni Lucio, Jasón, ipoña Sosípater.

²² Naakatakera Tercio itzimi osankinayetziniriri Pablo. Naakatake eejatzi ovethatami, naaka jashitayeta eejatzi Avinkatharite.

²³ Jovethatami Gayo. Arira nosaikiri iroñaaka ipankoki. Jovethayetami eejatzi ikaratzi nampiyetarori jaka. Jovethatami Erasto, itzimi oviriri kireeki ashitari nampitsi. Jovethatami eejatzi Cuarto, itzimi apaiyetairi iyeki.

²⁴ ¡Onkamintha ineshinonkayetaimi maaroiteni Avinkatharite Jesucristo! Ari onkantyaari.

Ovekaraantaro tharomentaantsi

²⁵ Thame antharomentaiyaari iroñaaka matzirori inkempoyaaventayetakemi, ari onkantya pinkyaaryoventapiintantyaarori Kameethari Ñaantsi okaratzi ñaaventakotziriri Jesucristo, tsika otzimi kaari ikemathatapiintayeevetaka pairani. ²⁶ Iro kantacha, joñaakayeetantaa iroñaaka jiyotaantayeetakera maaroiteni nampitsiki, onkantya inkempisantayeetantyaari eejatzi janta. Irootajaantakera josankinatakaayetakeriri kamantantaneriite irika Pava, Kañaaneri. ²⁷ Thame antharomentaiyaari apanirotatsiri Pava, Iyotaneri. Tema iriira Jesucristo kantakaiyaarone ankantaitantyaarori antharomentaiyaari. ¡Ari onkantyaari!

**KAMEETHARI ÑAANTSI: Ñaaventaitzirira
Avinkatharite Jesucristo**
**The New Testament in the Pichis Ashéninka language of
Peru**
**El Nuevo Testamento in la Pichis Ashéninka lingua de
Peru**

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ashéninka, Pichis

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-12-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 31 Aug 2023

b72f15e8-2b09-5a3e-bcda-702eafc504d4